

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto X.

V Ljubljani, 20. oktobra 1938.

Štev. 42.

Azijski narodi so zato zasluženi, ker se niso naučili izgovoriti besedico „Ne“.

ALEKSANDER VELIKI
(356—323 pr. Kr.)

Danes:

Kako prerokuje jasnovidni hodža

(Gl. str. 2)

Somrak demokracije

Uredništvo »Družinskega tednika« se je danes odpovedalo lastnemu razglabljanju, ker misli, da je čas, da dobe besedo tisti, ki stojijo zadnje tedne v središču dogajanja. Zbrali smo vtise in misli iz glavnih štirih evropskih prestolnic in jih strnili v zaokroženo celoto; le sklepno besedo si je pridržalo uredništvo.

Na Angleškem

London, sredi oktobra

»Preden se bo naš narod zavedel, da je v Monakovem zdrknil na stopnjo drugega reda, bo trajalo najmanj šest mesecev. Toda ko se mu bodo odprle oči, bo Chamberlain doživel nevarno reakcijo.«

Tako je izjavil neki angleški politik dopisniku »Basler Nachrichten«. Brali smo tudi tole reminiscenco: Slavn britanski državnik Disraeli se je leta 1878. triumfalno vrnil iz berlinskega kongresa in razglasil navdušenim Angležem, da je prinesel s seboj »časten mir«. Dve leti nato je pri volitvah pogorel.

Angleži si že mencajo oči. Chamberlain je po prihodu iz Monakovega izjavil, da bo Velika Britanija branila nove čsl. mej. Preprostemu Londončanu to ne gre prav v račun, kljub vsemu navdušenju za g. Chamberlaina; če Anglija ni marala jamčiti utrjenih mej, močne češkoslovaške, zakaj in čemu naj bi branila sedanje? V tem računu mora biti napaka; in ker povprečni Anglež te napake ne najde, se začneja vznemirjati.

Tudi napovedano novo, še večje oboroževanje je zadeva, ob kateri se je Anglež moral zamisliti. Prvi stadij tega miselnega preobrata je zdaj že za njim; stvar je celo že toliko dozorela, da se podaniki britanskega kralja že izprašujejo, kdo je kriv, da je angleška oborožitev tako zastala. Angleški politični spodobnost je v čast, da ne išče glavnega krivca zgolj v vrstah sedanje vlade in da mnogo bolj obsoja Chamberlainovo prednika, pokojnega Macdonalda in lorda Baldwin, čes da sta zapustila svojem nasledniku tako obupno dediščino. Toda takšna spodobnost ima tudi senčno stran; kdor je danes še ne vidi, se mu utegnejo ob Chamberlainovi dediščini tem širše odpreti oči.

Občutek preprostega Angleža bi se dal danes kljub neutajljivemu vznemirjenju zgostiti v besede: »Hvala Bogu, najhujšemu smo ušli, in zdaj imamo čas, da se temeljito pripravimo.«

Vprašanje je le, kako Anglež pojmuje besede »imamo čas«. Če jih pojmuje na dosedanj način, je v kruti zmoti. Kakor na znak nevidnega režiserja so prav te dni jeli deževati na britanski imperij novi udarci: ni se še dobro posušilo črnilo na monakovski pogodbi, že je počila novica: Japonci so se izkrcali pri Hongkongu in prodirajo proti Kantonu! (Hongkong je poleg Gibraltarja, Suez in Singapurja najvažnejše ime britanskega imperija, je tako rekoč simbol britanske moči v vsej Vzhodni Aziji.) Takoj za tem udarcem drugo neprijetno presenečenje: Nemci bodo še pred božičem zahtevali nazaj vse svoje kolonije. In potem tretje: Berlin predlaga Londonu pakt o letalskem oboroževanju v enakem, samo nasprotnem razmerju, kakor sta ga pred dvema letoma sklenila zastran pomorskega oboroževanja; to se pravi, da bi Angleži smeli približno na tri nemška letala zgraditi samo eno. In potem četrto: revolucija v Palestini. In peto: čedalje večje Mussolinijeve zahteve na španskem, nevtralizacija Gibraltarja in Suez.

Imamo čas? Angleška flegma postaja spričo blaznega tempa dinamičnih držav, že kar nalvna. Od Napoleonovih časov britanski imperij še ni doživel preizkušenj, kakršne prihajajo nadenj po usodnem letošnjem 18. septembru. Od Napoleonovih časov ni bil britanski lev še nikdar tako potrpečljiv, če mu je kdo stopil na rep. Iz svojevrstne obzirnosti? Od starostne oslabelosti? Ali pa zaradi višjih ciljev svoje diplomacije, ciljev, ki jih mi navadni zemljani ne vidimo?

Vprašanje sega tja do korenin britanskega imperija. Spričo vratolomnega tempa današnjega dogajanja nam bržčas tudi na odgovor ne bo treba kaj dolgo čakati.

Na Francoskem

Pariz, v oktobru

Francoz se to pot še mnogo počasneje predramlja kakor Anglež. Kdor bere francoske liste, se mu skoraj zdi, kakor da bi si Francozi vsak dan iznova vbrizgavali morfij, da pozabijo, kaj se je zgodilo. Toda slaba stran vseh mamil je, da je maček tem hujši, čim bolj se človek strupu zapise.

S čim drugim kakor s popolno omamljenostjo naj si n. pr. razlagamo docela nefrancosko netaktnost nekega francoskega lista, ki predlaga, naj se Francija oddolži češkoslovaški s tem, da ji postavi spomenik? Spomenike smo doslej postavljali mrtvim, je dostojanstveno odgovorilo »Česke Slovo«, čehi smo pa hvala Bogu še zmerom pri življenju.

Monakovski udarec je bil za Francoze še posebej hud, zato ni čudno, da so se zdaj omamljeni od njega. Monakovo je na en mah odpihnilo vse sadove francoske zunanje politike zadnjih dvajsetih let; Francija je čez noč izgubila vse svoje zaveznike v Srednji in Vzhodni Evropi in je danes na milost in nemilost izročena svoji edini zaveznici Angliji. Kaj to pomeni, se morda povprečen Francoz danes še ne zaveda, a Daladier in Bonnet si nedvomno ne delata iluzij. Angleški tisk že kar javno razpravlja o vrnitvi nekdanjih nemških kolonij in ni ne tajni, da bi bilo najbolje, če bi Francija prva dala v tej smeri dober zgled, kajti šele potem bi bila tudi angleška javnost psihološko pripravljena na takšno žrtve.

Francoski listi prinašajo še zmerom cele stolpce imen in daril, ki jih zbira »hvaležni« narod za svoje »rešitelje« Chamberlaina, Daladierja in Bonnet. (Zanimivo je, da je francoska hvaležnost do Čehov — njim gre na koncu koncev vendarle tudi doberšen, če ne največji del zasluge za ohranitev miru — mnogo bolj mlačna; do danes ni vesoljna Francija zbrala za češkoslovaške begunce niti pol toliko kakor na Angleškem en sam list, »Manchester Guardian«!) Toda med vrsticami že bereš gluho skrb in tesnobo: ali nazadnje le ni bilo prav, da smo Čeha žrtvovali? Ali se nam od pakta štirih kaj dobrega obeta? Ali je še tako slab mir res boljši od še tako lokalizirane vojne? Ali naj se Francija odpove paktu s Sovjeti in se približa Poljski? Ali naj se po vsaki ceni pobota z Italijo? Ali naj se nekaj tako mogočna država — če bo mir tako terjal — popolnoma umakne iz Evrope in zateče v svoj okrnjeni imperij? Ali bo pa potem tudi zares mir?

V francoski javnosti vlada konfuznost. Javno mnenje se danes nič več ne deli na »levo« in »desno« kakor

še pred tremi meseci. Zagovornike Monakovega in njegove nasprotnike srečaš med levičarji in med desničarji, v slehernem sloju prebivalstva, v sleherni stranki, da celo člani posameznih družin so si v tej točki hudo navzkriž. Za Hitlerja se ne ogreva niti najreakcionarnejša buržoazija, čeprav je ideološko docela na njegovi strani in mu sledi celo na področju protizidovske politike. Francoski reacionarji hvalijo Italijo in Mussolinija; njihovi zunanji politiki je bolj kakor kdaj koli vodilna misel sporazum z Italijo in z generalom Francom. Levičarji se kajpak za takšno politiko ne ogreva; in vendar tudi iz njihovih

Japonci so se izkrcali v Biasovem zalivu na južnem Kitajskem, hoteč pretrgati železniško zvezo med Kowloonom in Kantonom in tako odrezati Hankovu dovoz orožja in streliva iz Hongkonga. Prizorišče prve večje bitke utegne biti Waichow.

vrst skoraj ni bilo ugovora, ko je vlada sklenila imenovati poslanika v Rimu in brezpogojno priznati italijanstvo Abesinije. Zastran generala Franca so mnjenja mnogo bolj deljena; celo takšni skrajni desničarji, kakor je de Kerillis, in tako brezkompromisni katoličani, kakor je Mauriac, imajo kljub odklanjanju vsega, kar količak za udarja po rdečem, resne pomisleke proti francoski politiki. Po drugi strani je pa celo »levičarski« zunanji minister Bonnet voljan prepustiti španske republikance Mussoliniju...

Konfuznost je popolna. Le v enem so si vsi Francozi edini: da stoji sedanja vlada pred gigantskimi nalogami in da je breme Daladierjeve odgovornosti morda še težje, kakor ga je nosil Clemenceau v najhujši fazi svetovne vojne, takrat, ko so Nemci stali dober streljaj pred Parizom. Da, Clemenceau: milijoni Francozov danes domotožno izgovarjajo njegovo ime. Kje so časi nekdanje francoske »glorie«, kje so Clemenceauji, kje Fochi in Poincaréji, kje Maginoti in Lyauteyi? Odšli so in za njimi je ostala zevačoca vrzel...

V Nemčiji

Berlin, 16. oktobra

Morda je največja tragika današnje Francije v tem, da je njen sin izrekel v novi obliki staro rimsko resnico o vojni in miru, in da ni bila Francija tista, ki se je po tem nauku ravnala. Slavn afriški kolonizator in organizator francoskega protektorata v Maroku, maršal Lyautey je namreč zapisal svoji domovini v oporoko: »Le tista država, ki ima dobro oborožene bataljone, sme upati, da jih ne bo nikoli potrebovala.« Nauk je izrekel Francoz, a po njem se je ravnala — Nemčija.

Danes ga ni na svetu človeka, ki bi se upal tajiti, da je Nemčija najbolj oborožena država v Evropi. Hitler je vedel, da ne bo od tako imenovanih demokracij z lepim ničesar dosegel, ali vsaj ne tako hitro, kakor si je želel. Zato je izdal geslo: oboroževanje do skrajnosti. Sadove te politike žanjemo že danes in jih še bomo.

Demokracije so pokazale, da ne znajo korakati s časom, zato tudi izgubljajo postojanko za postojanko. Nam je to samo v prid; toda naši dosedanj uspehi so tolikšni in naša pot gre tako nevzdržno in smotno naprej, da si smemo privoščiti na naslov zahoda nesebično mišljen nasvet: Obračunajte vendar že s coklami svoje demokracije in izberite si voditelje, ki bodo vedeli, kaj hočejo, in bodo znali to, kar hočejo, tudi uresničiti. Ali vam Hitlerjevi in Mussolinijevi uspehi res še niso odprli oči?

Mislimo, da smo dovolj dokazali premoč naših organizacijskih sposobnosti in s tem tudi premoč vsega našega političnega in gospodarskega sistema. Vi se pa izvolite iz teh izkušenj učiti, ali pa tudi ne — kakor vas je volja. Dohiteli nas tako več ne boste.

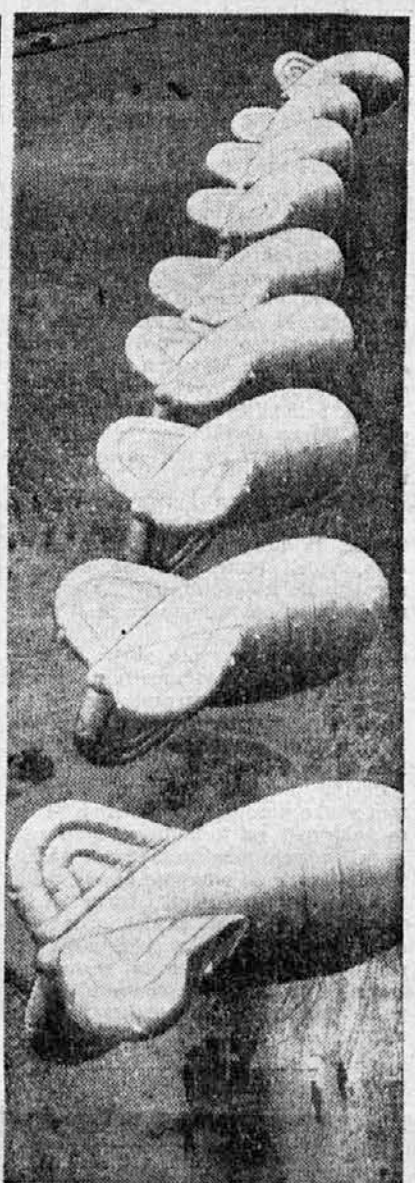
V Italiji

Rim, sredi oktobra

Kdor je mislil, da pomeni Monakovo končni cilj, je bil v hudi zmoti: Monakovo je šele začetek. Duce se zaveda, da so bili vsi dosedanj dogovori med »demokracijami« in »diktaturami« predvsem Nemčiji v korist, a razvoj dogodkov bo pokazal, da tudi Italija ne bo prikrajšana. Os Rim — Berlin se je siljajno obnesla in zato bo bodoča italijanska politika ostala na isti črti.

Naše zahteve? Ves svet jih pozna: ureditev španske afere v našo korist, reforma statusa gibraltarske ožine in sueskega prekopa in nova ureditev tuniškega vprašanja. Kdor meni, da se bomo zadovoljili s priznanjem abesinskega cesarstva, in da se bomo nemara čutili celo počaščene, če nam Francija pošlje svojega poslanika v Rim, samo dokazuje, da ne pozna fašistovske Italije.

Priznanje Abesinije je za nas bolj ali manj formalnega značaja, ker vemo, da Franciji in Angliji druga izbira danes nič več ne ostane. Zveza narodov je mrtva in v razvalinah je

Balonska obramba Londona pred letalskimi napadi. Ti baloni naj bi v vojni razpeli okoli Londona železno mrežo; letala, ki bi se zaletela v to mrežo, bi si zlomila propeler in strmo glavlila na zemljo.

ves francoski povojni sistem. Danes Francija in Anglija n.a.s. potrebuje, in ne narobe, zato se tudi ne bojimo, da bi ne dobili od njiju denarja za investicije v Abesinijo.

Prvi in glavni problem ostane slej ko prej Španija.

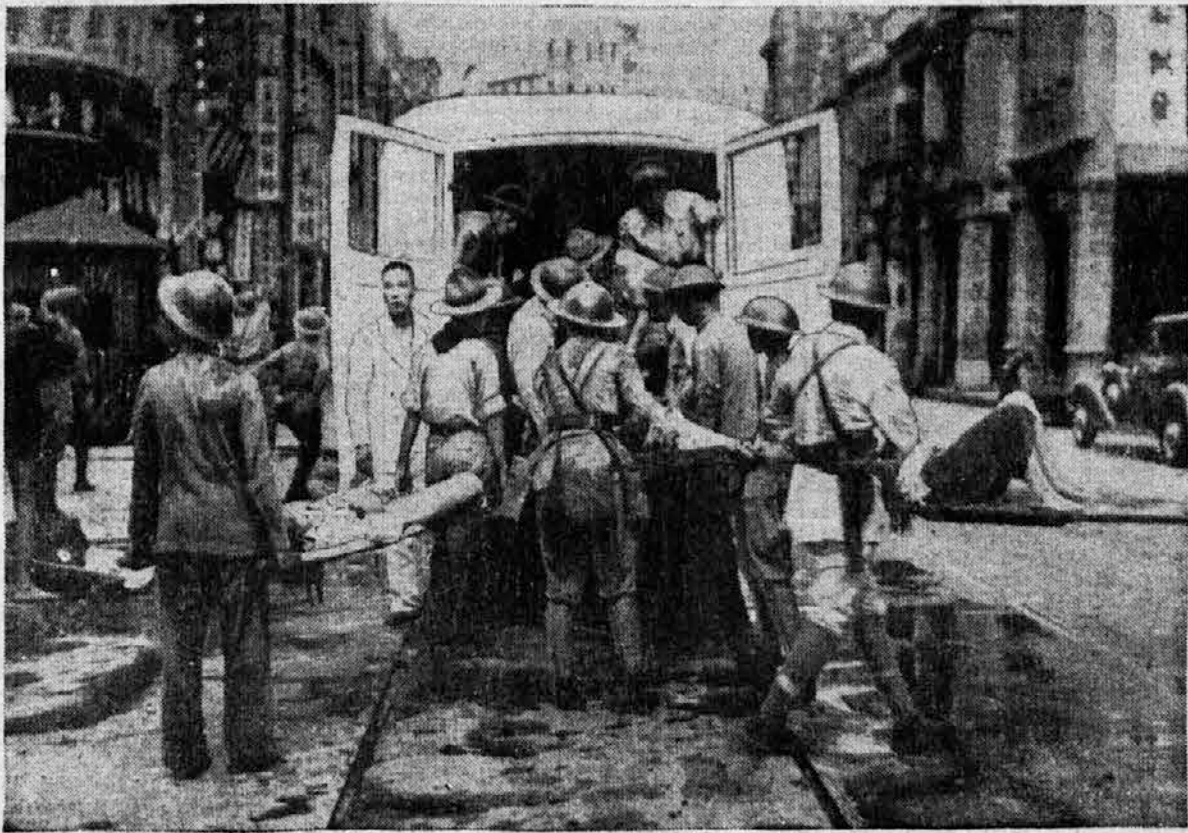
Sklep

Demokracija ali diktatura? Na teoretsko vprašanje odgovor iz prakse: še zmerom se je diktatura rodila iz grehov demokracije, še zmerom je iz diktature vzklila nova demokracija. Na razvalinah Viljemove Nemčije se je rodila kratkotrajna nemška Sovjetija, iz nje je izšla weimarska republika, za njo pa Hitlerjev tretji rajh.

Francozi in Angleži se iz tragedije weimarske Nemčije niso ničesar naučili. I eni i drugi mislijo, da so varni pred diktaturo, češ da takšna vladavina ne ustreza njihovi stoletni demokratski vzgoji ne individualističnemu značaju njihovih narodov. Mogoče. Tudi prebivalci Združenih držav so stari demokrati in individualisti, in vendar jim Roosevelt ni zgolj prezident za štafažo.

V gornjih berlinskih besedah je jedro resnice: na Francoskem in na Angleškem manjka voditeljev. V dobi krize zaležejo eni možgani in ena volja več kakor milijoni individualistov. Iz vseh velikih kriz zadnjih desetletij so Anglijo in Francijo rešili individui, ne parlamenti: Kitchenier in Clemenceau v svetovni vojni, Poincaré v miru. Paradokso se sliši, pa je vendarle resnica: brez teh treh diktatorjev danes bržčas ne bi bilo ne angleške ne francoske demokracije. V urejenih razmerah je integralna demokracija najboljša vladavina, v krizi najslabša. Da velja to tudi za zrele narode, so prav Angleži in Francozi najboljši dokaz.

Angleži razmišljajo o uvedbi vojaške dolžnosti, zraven pa pravijo, da imajo še čas. Francozi se izgubljajo v strankarskem kaosu; tudi njim se menda še ne mudi. Dokaz, da trpita obe zahodni demokraciji predvsem za moralno krizo. Ali se bosta še v poslednjem trenutku zavedeli, da drži njuna pot na ravnost v katastrofo?

Kitajski vojaki in skavti pomagajo pri bombardiranju Kantona ranjenim ljudem v rešilni avto.

Pri nas so koničaste strehe in okna z zelenimi oknicami

Vsako jutro, vsak opoldan in vsak večer grem v mesto; Ob isti uri na istem mestu srečujem vsak dan iste ljudi. V službo hodijo, na trg in v šolo. Zdi se mi, da se že dolgo poznamo. Še z nobenim nisem govorila, a zdi se mi, da vseeno poznam njihovo življenje.

Vem, kdaj so veseli, kdaj žalostni. Vse jim berem z obraza in iz hoje. Mlada dekleta hitijo po šestih urah domov in se vesele sestanika. Po večerji se bodo preoblekle, šle bodo ven, na zrak in povesele se bodo med mladimi ljudmi. Mlade so in vesele.

Starejši gospodje, ki jih tudi srečujem, so bolj počasni. Nikamor se jim ne mudi. Bolj umerjeni in bolj preudarni so.

Zanima vas, kje stanujem? V koloniji Stan in dom za tobačno tovarno. To je tisti kraj Ljubljane, kjer je še pred kratkim strašilo. Danes ne straši več in zaljubljeni parčki spet hodijo mimo mojega okna.

V našem okraju so vse hiše enake, vse imajo koničaste strehe in okna z zelenimi oknicami. Najlepsi so pa tu vrtniki, ki obdajajo vsako hišo. Po gredicah, ki so bile do zdaj polne cvetja, je ostala še tu pa tam kakšna cvetka, druge sameva malo solate in kakšen peteršiljček. Človeku se zdi, ko da bi bil na deželi. Vse je mirno, le tu in tam zdrvi po ulici avto ali motorno kolo.

Na travniku na koncu ulice, kjer stanujem, imajo otroci nogometno igrišče. Pridite pogledat, kako brejajo žogo. Videli boste tam vse, od najmanjših do največjih. Tisti, ki so komaj shodili, pobirajo tu na cesti svojo prvo vzgojo. Vsak dan jih slišim skozi okno, ko vpijejo: »gole«, »avt«, »roka«. Na kolesih so pravi umetniki. Človek je tam v večni nevarnosti, da ga na uličnem vogalu ne podere kakšen kolesar. Ti kolesarski akrobati so namreč hrabri pravi divjaki.

Čevljar, nedaleč od mene bi znal o tem veliko povedati. Mimo njegove hiše se otroci na kolesih pade in razkazuje svojo umetnost. Prvi si na kolesu zavezuje in odvzuje čevlje, drugi sede na zadnji blatnik, tretji pa se menda »specializira« za pobijanje tujih oken. Prav je rekla zadnja neka gospa, da bi bilo te male razbojnice treba dobro naščakati po zadnji plati, pa bi jih veselje do akrobacij kmalu minilo.

Politični teden

VELIK POLITIČNI GOVOR PREDSEDNIKA VLADE

V zvezi z razpisom volitev v narodno skupščino, ki se bodo vršile 11. decembra t. l., se po vsej državi čuti zbiranje političnih sil in se že vrše mrzlične priprave za volilni boj. V splošnem se je ves politični svet našega naroda zbral v dveh taborih: v taboru JRZ, ki so mu na čelu predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, notranji minister dr. Anton Korošec in prometni minister dr. Mehmed Spahović. V drugem taboru je zbrana združena opozicija z dr. Vladimirjem Mačkonom na čelu. V znamenju volitev se vrše množične politične sestanki in shodi po vsej državi.

Volilni boj je v nedeljo 16. t. m. otvoril v Beogradu v prostorih glavnega odbora JRZ z velikim govorom predsednik vlade dr. Milan Stojadinović. Njegov govor se prenašale tudi vse jugoslovanske radijske postaje. V uvodu je dr. Milan Stojadinović poudaril, da je to prvič v naši zgodovini, da naša vlada ne stopa pred svoje volilce samo s praznimi besedami, ampak tudi z dejanji. Orisal je potem položaj, kakršen je bil pred štiri leti. V Jugoslaviji je vladala gospodarska kriza, kakršne dotlej še nismo poznali, število brezposelnih je raslo, nič se ni delalo in nič se ni gradilo, kmet je bil čez glavo zadolžen in ta problem je bil takšen, da mu ni bilo videti rešitve. V zunanji politiki je takrat veljalo geslo: kolikor meja, skoraj prav toliko sovražnikov. V notranji politiki je bil narod zbeigan in je obžaloval izgubo svojega velikega kralja. Predsednik vlade je nato slikal sedanje razmere in rekel: »Kmečki pridelki se ne prodajajo več za slepo ceno, o kmečkih dolgovih nihče več ne govori, t. j. na polovico. Državne finance so zdaj urejene. Država plačuje v redu. Proračuni se zaključujejo s prebitkom, a dinar je danes ena najstabilnejših in najzdravejših valut v Evropi. O zunanji politiki Jugoslavije je dr. Stojadinović dejal, da se je ugled naše države povečal v tujini tako popravil, da vsak Jugoslovčan s ponosom nosi s seboj potni list

Kako prerokuje jasnovidni hodža iz Bitolja... ...in kako sveto mu verjamejo lahkoverne ženske

Bitolj, oktobra.

Ali verjame, da se vozijo lahkoverne ženske po 700 kilometrov daleč, samo da bi povprašale za svet jasnovidnega hodže Oco Desovca iz Bitolja? Nekateri priromajo celo iz Beograda in iz Zagreba in odhajajo vse srečne, ne da bi jim bilo žal za dolgo pot in težke denarce... Kakšen je pa ta moderni prerok, da ima pri ženskah toliko uspeha? Neki dopisnik beograjske »Politike« si ga je te dni približeval in je o tem nenavadnem srečanju napisal nekaj zanimivih podatkov. Nekako takole pripoveduje:

Desovčeva hiša je, prav kakor vse stare turške hiše, majhna, zaraščena s sadnim drevjem in le sumljivo čista. Pred hišo kokodakajo kokoške in mišjaka dva mački. V notranjosti hiše sta posebno znamenita dva prostora: čakalnica in moderna »ordinacijska soba«. V čakalnici so zbrane ženske z vseh vetrov naše države. Vse mogoče ženske, mlade in stare, revne in bogate, vesele in objokanih oči zaupljivo kramljajo med seboj, saj jih veže isti cilj: sprejem pri hodži Desovcu, pri čudovitem bitoljskem jasnovidcu.

Prvo, kar sem opazil, je bilo to, da hodža nikakor ni kakšen čarovnik ali svetnik, še manj pa jasnovidec, ampak zelo podjelen, preudaren trgovec. Vsekako s svojo slavo kupčuje, kajti vsem svojim »klientkam« pove približno isto.

No, žensk to ne moti, vsak dan prihajajo k njemu z novim zaupanjem, z novimi težavami. In vsak dan pade na mehko, zeleno preprogo prgišče novih desetakov, dvajsetakov in petdesetakov. Zanimivo je namreč to, da hodža ne sprejema vselej denarja. Včasih ga sploh odkloni, včasih pa »klientki« svetuje, naj ga namesto v njegove roke položi na tla, na mehko zeleno preprogo v sobi, kjer se vrše »seje«.

V hodževi čakalnici sede ženske iz vseh slojev. V kotu nekaj »dam iz boljše družbe«, njim nasproti nekaj preprostih žensk, mlada služkinja in dve kmetici. Vse te ženske potrpežljivo čakajo, da jih bo hodža sprejel. Med njimi je tudi mlada Zagrebčanka, še zelo mlada in zelo elegantna.

Zdaj se odpro vrata. Na pragu stoji hodža Desovac, v roki pa drži več »dokazov«. Ti »dokazi« so: zlata zapestnica, zlata urica, zlat prstan, majhen, odšavljen čipkast žepni robček in lična rdeča doza za puder.

»Čigavo je to?« vpraša hodža in pokaže rdečo dozo za puder.

Zagrebčanka prebledi in vestane. Hodža se ji prijazno nasmehne in pokaže ostanke svojih počrnelih zob.

Vpraša jo v tipičnem erbskem narečju: »Ali boš verjela, kar ti bom povedal?« »Verjela,« odgovori Zagrebčanka. Nato jo hodža povabi k sebi, Zagrebčanka si sezuje čevlje in gre z njim v njegovo sobo. Vsi skočimo h klju-

čavnic. Ko naposled pridem na vrsto, vidim skozi majhno odprtino, kako Zagrebčanka sedi po turško na mehki preprogi, hodža pa stoji pred njo. In jasno slišim, kaj ji pravi:

»Prišla si sem zaradi velike žalosti. Ne bodi žalostna. Lepa si in mlada in žalost bo prešla. A ne veruj nekemu človeku in izogibaj se neke ženske. Preden greš spat, pojdi trikrat okrog hiše. Zdaj veš. Pojdi.«

Zagrebčanka se vsa blažena vrne iz sobe. Na vrsto pride druga in tretja in četrti »klientka«. Skoraj vse izvedo isto. Neka mlada služkinja v pričakovanju je pozneje povedala, da ji je hodža dejal, da bo dolgo živela, ako bo imela sina, a nekoliko manj dolgo, ako bo imela hčerko. Seveda pa ni povedal, koliko let in kako dolgo.

Tako prerokuje hodža vsak dan in vsak dan sprejema mile darove. K njemu zahajajo predvsem ženske, a tudi ta ali oni moški včasih prestopi prag te čudne hiše. Značilno je pa, da morajo priti »klienti« k hodži s trdnim vero, da bodo verjeli vse, kar jim bo povedal. Ko je lepega dne neko dekle izjavilo, da prav nič ne verjame, jo je razjarjeni hodža lastnoročno vrgel iz hiše.

»Seje« se vrše zvečer, v mraku, podnevi pa poseda hodža v neki kavarni in zbira »dokaze«, ki mu jih pošiljajo »klienti«, da bi prišli zvečer kmalu na vrsto...

svoje domovine. Glede sporazuma s Hrvati je menil: »Mi želimo bratski sporazum. Toda ravno zato, ker ga resno želimo, ker ga želimo iskreno in ker ga hočemo tudi dejansko izvesti, vemo tudi, da so meje, ki preko njih ne moremo. Ali želimo sporazum? Prepričan sem, da govorim v imenu vse naše stranke, če v tem trenutku svečano izjavim: Hočemo! Toda že ta beseda in pojem »sporazuma« vsebuje misel, da mi tega sporazuma po vsaki ceni ne bi mogli skleniti.«

VOLILNI GOVOR SENATORJA DR. KULOVCA

V nedeljo dne 16. t. m. je imel v Novem mestu velik volilni govor senator dr. Fran Kulovec.

Govornik se je dalje časa pomudil, ko je govoril o notranji politiki, pri volilnih taborih, ki se pripravljajo za sedanjio volilno borbo. »Mi od bivše SLS in vsi oni, ki so z nami vstopili v novo politično organizacijo JRZ, stopamo z jasnimi čelom v volilni boj. Naš nekdanji program velja še danes v vsej celoti. Mi nismo ničesar zatalili, nismo nič dodali.

Bili smo državotvorni, ko smo bili zbrani v SLS, in smo državotvorni danes, kot sestavni del JRZ. Hočemo dobro urejeno državo, ki je naša skupna domovina. Hočemo državo, ki bo urejena, preurejena na temeljih popolne samouprave, ali če hočete, avtonomije, besede, ki se je nekateri tako boje v svojem nerazumevanju. To je naš cilj, za katerim stremimo. To je naš cilj, ki ga hočemo doseči.

Mi se ne bojimo nikogar. Mi se ne bojimo za svojo stvar. Maševati se hočemo za vse krivice, ki smo jih morali pretrpeti. Potrudili se bomo, da bo naša zmaga popolna. V boj gremo z vso doslednostjo in neizprosnostjo. Letošnje volitve morajo biti popolno povračilo za leto 1920.«

Prvi člani ljubljanske akademije znanosti in umetnosti so z ukazom Nj. Vel. kralja postali nekateri zaslužni slovenski kulturni delavci, po večini redni profesorji ljubljanske univerze, v umetniškem oddelku pa naši umetniki: Oton Zupančič, akad. slikar Matija Jama, pisatelj Fran Sal. Pinžgar, prof. arh. Jože Plečnik in akad. slikar Rihard Jakopič. Vseh akademikov je 18. — Poglavar dinastije Romanov, veliki knez Kiril Vladimirovič je te dni umrl v Parizu, v starosti 62 let. Bil je stric Nj. Vel. kraljice Marije in ujec Nj. Vis. kneginje Olge, zato bo naš dvor petnajst dni žaloval. — Odbor za postavitev spomenika kralju Aleksandru v Ljubljani je razpisal natečaj za osnutek spomenika; udeležili se ga bodo lahko vsi umetniki jugoslovanske narodnosti. Spomenik bo stal na podaljšku Aleksandrove ceste med pravoslavno cerkvijo in narodno galerijo. — Novo žensko popolno realno gimnazijo so otvorili v Beogradu, šesto te vrste po številu. — 400 slovenskih obrtnikov, organiziranih v zvezi obrtniških društev, je te dni odpotovalo v Beograd. Poromali so tudi na Oplenac, kjer so položili srebrni venec na grob Viteškega kralja. Obiskali so tudi obrtniško razstavo, ki so se je nekateri izmed njih udeležili s svojimi izdelki. Odposlanstvo zveze slovenskih obrtnikov se je udeležilo proslave 50letnice ustanovitve erbske obrtniške zveze. Te proslave so se udeležili tudi tovariši iz Bolgarije. — Novo zgradbo trgovske akademije so te dni slovesno otvorili v Zagrebu. Poslopje je eno najlepših šolskih poslopij na Balkanu in je opremljeno z najmodernejšimi

napravami in potrebščinami za trgovski šolski pouk. — Kongres jugoslovanskega veteranskega združenja se je te dni vršil v Beogradu in je trajal dva dni. — Nemški gospodarski minister dr. Funk, ki je obiskal Jugoslavijo, Bolgarijo in Turčijo, je povabil v Berlin gospodarske ministre vseh treh držav. Izjavil je, da nobena druga država ne more nastopiti na jugovzhodu Evrope s tako močjo kot kipec in kot prodajalec kakor Nemčija. S priključitvijo Sudetov k Nemčiji bodo gospodarski stiki še bolj močni, kakor so bili doslej.

Italijanska vlada je odpoklicala svoje pristovalce iz Španije. Italija upa, da se bodo zdaj njeni odnosi do Anglije in Francije izboljšali. Francija je kot odgovor priznala italijanski imperij in je poslala v Rim svojega poslanca, ki ga že dve leti ni imela. To važno mesto je zavzel sedanji francoski poslanec v Berlinu Francois Pontet. — Nov zakon proti židovskim odvotnikom so izdali v Nemčiji. Po tem

poneci so s svojimi četami prodrli že globoko v kitajsko ozemlje. Angleška vlada je hotela posredovati za premirje med Japonci in Kitajci, Japonci pa hočejo najprej počakati na izid bojev pri Kantonu. — Predsednik turške vlade Ataturk je nevarno zbolel na jetrih in ledvicah. Njegovo stanje je zelo resno. — S sudetskimi ozemljem je dobila Nemčija v svojo oblast tudi češkoslovaško »Magnetovo linijo«. To je zanje velika pridobitev posebno zato, ker so spoznali skrivnosti francoske linije, saj so čel. linijo zgradili francoski inženirji in častniki in je ta čel. utrdba natančen posnetek francoske »Magnetove linije«.

V blagajno župnika Franceta Lovšina na Rakitni pri Ljubljani je vdrle neznan tat in odnesel 12.550 dinarjev. Tata se niso dobili.

Trgatev okrog Maribora in Slovenjskih Goric je že po večini končana. Trgatev je bila obilna, kvaliteta letošnjega vina bo povprečno zelo dobra. Mošt iz navadnega grozdja ima

Novosti

Za plašče, kostume, obleke i. t. d.

A. & E. Skaberne

Ljubljana

zakonu morajo vsi židovski odvotniki najkasneje do 1. januarja likvidirati. Izjeme so le oni, ki so se borili v svetovni vojni, a upoštevali bodo le redke primere. — Letalski sporazum sta med seboj sklenili Francija in Anglija. Francija bo ob svoji severni meji in ob Sredozemskem morju zgradila oporišča za angleška letala. Ustanovili bodo tudi celo vrsto zalag bencina, olja in letalskih delov za angleške tipe vojnih letal. — Pristaniški delavci so začeli stavkati v New Yorku zaradi meznega spora. Ves blagovni promet je ustavljen in na izkrcanje in vkrcanje čaka okrog 200 ladij. — Volitve novega predsednika CSR bodo po mnenju čel. listov sredi novembra, čeprav bi morale biti po ustavnem predpisu že 14 dni po odstopu dr. Beneša. Kot najboljši resen kandidat za mesto predsednika CSR se omenja predsednik Živnostenske banke dr. Preiss. — Rumunski vojni minister general Argeanu in državni podtajnik v vojnem ministertvu general Glatz sta podala ostavko. Za novega ministra so zdaj menovali divizijskega generala Nikolo Cuperca, brigadnega generala Jacobicija pa za šefa oddelka za oborožitev, ki je na novo ustanovljen. — Češkoslovaškega poslanika v Londonu Jana Masaryka je njegova vlada odpoklicala v zvezi s splošnimi spremembami diplomatskega zbora Češkoslovaške. Prav tako bodo odpoklicali tudi čel. berlinskega poslanika Mastnega. — Podkarpatski Rusini so po zgledu Slovakov imenovali svojo vlado. Predsednik nove vlade je dr. A. Brody, ki je sestavljal vlado. CSR bo zvezna država. Češkoslovaška vlada je zdaj sestavljena iz čeških, slovaških in rusinskih ministrov. — Japonci so s svojimi ladjami pripili tudi do južne kitajske obale, kjer so izkrcali svojo vojsko. Kitajska je zdaj v mučnem položaju, ker je njena pot na jug zaprta. Ja-

že sedaj 19—20 stopinj sladkorja, njegova cena se giblje med 4-50 din in 6 din. Kupčija z moštom je precej živahna.

V spanju objekta sta zgorela dva otrocička v vasi Gračanica blizu Zenice v Bosni. Starši so ju pustili sama doma, na nesrečo je v hiši na lepem nastal požar, ki je v hipu upepelil koco, tako da so na pogorišču našli samo zogleneli trupelci obeh otročičkov.

V svinjaku je moral spati dve noči 13letni pastir Vinko Radič v Grzeči vasi pri Krškem, ker ga je njegov gospodar osumil, da je izmaknil srebrno uro z verižico.

Ponoči je kradel bencin in strojno olje neki skladiščni čuvaj iz skladišča bencina zunaj Ljubljane. Škoda gre v tisočake. Tat je prodajal bencin šoferjem po smešno nizki ceni.

V kinu je zadel kap Marijo Meglovo iz Čakovca, ker je gledala preveč razburljiv kriminalni film.

Štiriletni deček je obstrlel svojega očeta, posestnika Janeza Zemljaka pri Ptuj. Zemljak je hotel na trgatve v Haloze in si je pripravil na mizo tudi samokres. Otrok ga je vzel v roke, se igral z njim in ga sprožil. Kroglja je zadel očeta v hrbet in mu prestrelila ledvice.

Štirje sleparji so na kranjski tomboli prostovoljno gasijske čete v nedeljo hoteli elepariti. Sproti so pisali izključane številke. Vse štiri so aretirali. Glavni dobiček avto kabriolet je zadel Jožica Marinkova iz Ljubljane, avto limuzino trgovka Justa Čekadova iz Ljubljane, sobno opremo delavka Pavla Ahačičeva iz Tržiča, motor pa delavec Vinko Govekar iz Smlednika itd.

Novo šolo so zgradili na Rudniku v Ljubljani. V nedeljo so jo otvorili in blagoslovili. Šola je zgrajena po mo-

dernih higienskih načel, stala je pa 400.000 dinarjev.

Poskusni letalski napad se je vršil v nedeljo nad Ljubljano. Priletelec je devet letal, obstreljevali so jih s strojnimi napadi in topovi z Rožnika in Gradu. Napad se je pričel ob trideset na tri popoldne in je trajal eno uro. Prebivalstvo je bilo disciplinirano. Isti dan sta bila letalska napada tudi nad Mariborom in Celjem.

29 dni že spi 5letni Marko, sin kmeta Joze Paštre v vasi Novakoviči pri Banjaluki. Pred 29 dnevi je šel fantek spat, drugo jutro ga pa niso mogli zbuditi. Celo zdravnik, ki so prišli čez deset dni in se za dečka močno zavzeli, ga niso mogli prebuditi. Dečka hranijo umetno z mlekom.

Zdivjan vol je nabodel na roge kmetico Jovanko Petrič iz celinjskega predmestja. Zenska je šla na pašnik pogledat za živino, na lepem se je zaletel vanjo vol in jo tako močno sunil v trebuh, da so ji izstopila čreva. Zenska je z roko pritiskala čreva v trebuh in se plazila domov. Ni upanja, da bi ostala pri življenju.

Brejo oslicio je zaklal in iz nje delal klobase mesar Sreten Mašič v Novem Sadu. Mašič je ukradel Toši Miodragoviću iz hleva brejo oslicio. Doma jo je zaklal, mast sevril, iz mesa pa delal klobase. Pri njegovem delu so ga zalotili stražniki in zdaj bo za svoje grehe prejel zasluženo kazen.

Petelina je ujel na trnek namesto ribe upokojeni železničar iz Ljubljane, ko je v Temenici pri Litiji na Dolenskem lovil ribe. Navdušeno je metel trnek v vodo, ko je pa trnek z vso močjo potegnil iz vode, je vadica padla za ribičevim hrbtom na tla. Petelin, ki je zohal po tleh, je kavalen trnek in ga pogoltnil. Ko je ribič zamahnil z ribiško palico, je na njej visel petelinček namesto ribe. Petelinu so odrezali glavo in ga spekli, kar mu je itak sojeno.

Zblaznel je pred sodiščem Vojislav Latričin, ki je vlomil v blagajno okroglega urada v Beogradu. Mož je bil že večkrat zaprt zaradi vlomov in tatvin, to pot se je pa tako ustrašil sodnikov, da je zblaznel.

Očeta sta ubila in obesila sin Alojzij Dobrotinik in mati Pteronila v vasi Ruda pri Samoboru na Hrvaškem. 78letni Jurij Dobrotinik je po svetu prosiščil klub temu da je imel posestvo. Ko je prodal nekaj njiv, da bi se preživil, sta ga ubila, ker jima ni hotel dati denarja.

Ker je izruvala pet mejnikov, ki jih je bila premaknila občinska komisija, je okrogno sodišče obsodilo 69letno preužitkarico Marijo Trafalovo z Rodnega vrha pri Ptuj na mesec dni zapora in 300 din globe. S Trafalovo so soobtožili 37letno posestnico Marijo Cafutovo, ki so jo pa pozneje oprostili.

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: Vladimir Iglič, mestni uradnik, in gdč. Vera Blant, zasebna uradnica; Dejan Suvajdžić, kapetan planinskega polka v Škofji Loki, in gdč. Ksenija Rupnikova, hčerka divizijskega generala; Bogomil Lilija, učitelj, in gdč. Vikica Weble, davčna uradnica. V Krškem: Igor Puc, pristav sreskega načelstva v Krškem, in gdč. Milka Krivčeva.

Umrli so: V Ljubljani: Josip Marn, profesor na klasični gimnaziji v Ljubljani; Bekš Zorko, član opernega zbora ljubljanske opere; Janez Valentinčič, uslužbenec Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; ga. Marija Domlađiš; 81letni delavec Gross Mihael; 54letna kuharica Zaje Ivana; Rogar Ivan, orož. podporučnik v pok.; Kikel Valentin, strojnik; Dolničar Anton, 16letni dijak sred. tehn. šole iz Smartna ob Savi; Dobnikar Franc, sin sprevidnika cestne železnice iz Dravclji; Jež Stanišlav, zasebni uradnik; Berzin Albina, žena kmetnika drž. žel. iz Gabrijel pri Krškem; Golob Slavko, sin delavca iz Stožice; Gregorič Andrej iz Sodražice. V Mariboru: Hubert Koller, skladiščnik; ga. Jerica Soršakova. V Kranju: 67letna Marija Janša, vdova po orož. naredniku. V Trzinu: Lucija Ješetova, soproga industrijskega posestnika. Na Zidanem mostu: gdč. Milica Juvančičeva. V Gornji Radgoni: Hugon Zotter, posestnik in trgovec. V Dornovi pri Ptuj: Terezija Hrga. V Gorici: Wokulat Emil, lastnik knjigarne in papirnice. Gorenja vas-Reteče: Anton Jenko, posestnik in restavrater. V Hračniku: 55letni Franc Verdaj, strojnik pri hrastniškem rudniku. V Idriji: 80letna Franciška Pivk, mati ljubljanskega kateheta Janeza Pivka. V Lopati pri Celju: Valentin Superger, posestnik in gostilničar. V Dovjahu pri Mojstrani: Peter Kováč, gorski vodnik. V Slovenjem Gradcu: dr. Harpi Jan, upokojeni primarj.

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

SPECIALNI ATELJE

za okvirenje slik in gobelinov

Milijonske poneverbe v Monte Carlu

Odkrila jih je 18letna tajnica

Oblastem se je te dni posrečilo prijeti pet sleparjev, ki so igralnice v Monte Carlu olajšali za več milijonov frankov. Dva sokrivca sta pa s težkimi denarci pobegnila

(v) Nica, oktobra.

Letošnja igralna sezona v Monte Carlu je lastnikom igralnice povzročila v začetku sumljive težave, tako da bi slavna igralnica kmalu prišla na kant. Banka je vsak večer končala z izgubo, in sicer pri vseh igralnih mizah. Vse je kazalo, da se je v igralnici zbralo nekaj izkušenih igralcev, ki jih vražja sreča lep čas ni pustila na cedilu. Po prvem tednu so detektivni preiskali vse igralne mize in kroglice. Izguba je bila pa vseeno vsak dan večja; od 150.000 frankov na večer je poskočila celo na 400.000 frankov.

Celo skrbno nadzorstvo nad igralnimi mizami ni nič zalego. Krupjeji so izjavili, da si nikakor ne morejo razložiti, kaj naj bi bil vzrok teh izgub brez konca in kraja. Izgube so pa šle v milijone, kar celo za tako razsipno mesto, kakor je Monte Carlo, ni kar si bodi.

SLEPARSKI KRUPJEJI

To skrivnostno uganko je pa naposled rešila neka 18letna zasebna tajnica iz Pariza; pri nagradnem tekmovanju nekega tamošnjega tednika je zadela osrednjevno bivanje v Nici in v Monte Carlu. Z dobitkom vred je pa dobila tudi nekaj igralnih znamk. Ko jih je porabila, so ji dobrodušni bogataši kupili novih, da bi igrala zanje in jim prinesla srečo. Večer za večerom je mlada dama sedela ob isti igralni mizi, se učila obvladati pravila — dokler ni nazadnje zbudilo njene pozornosti čudno izplačevanje nekaterih krupjejev. Tajnica je bila namreč izvrstna računkarica in je veljala njega dni kot čudežno dete na tem poprišču. Potlej je dve leti sama sedela v telefonski celici med sto in sto telefonskimi stikali, ki so jih venomer znova klicali in s tem si je pridobila dar hitrega opazovanja in razumevanja dogodkov. To je

bilo nekaj, na kar se nihče med bogatimi obiskovalci igralnice še zdaleč ni razumel. S to zmožnostjo je pa mlado dekletko doseglo tudi svoj odločilni uspeh.

Najprej je zbudila njeno pozornost okoliščina, da je eden izmed igralcev dobil višji znesek, kakor bi ga po pravici moral dobiti. Postala je pozorna in je ugotovila, da ta igralec stavi na več polj in na več števil hkrati. Če je dobil ali ne, krupjejeva lopatica je potisnila pred njega naglo visok znesek, tako naglo, da nihče ni mogel nadzorovati njenega gibanja. Ker je drugim igralcem krupje vse v redu izplačal, ni nikomur prišlo na misel, da je tukaj možna kakšna sleparija.

UGODNA ZAMENJAVA

Ko je mlada dama prišla na sled slepariji, je opazovala še dalje. Kaj hitro je razumela ves potek sleparije. Opazila je, da igralec včasih tudi izgubi — toda to so bile le neznatne vsote proti onim, ki jih je dobil. Te so bile desetkrat večje od izgubljenih vsot.

Ko je mlada dama sporočila svoje odkritje vodstvu kazine, se jim je kmalu posrečilo sleparje razkrinkati. Pri tem so imeli svoje prste vmes krupjeji petih igralnih miz in se cela vrsta sumljivih igralcev. Kakor strela z jasnega je zadela sleparje novica o aretaciji. Pri preiskavi so pa ugotovili, da se je dvema sokrivcema posrečilo o pravem času odnesti pete. Sleparji so hoteli že dva dni prej prenehati s sleparijami, ker so že dovolj prisleparili. Šlo je pa vse tako gladko od rok, da se niso mogli odločiti, da bi opustili to dobičkonosno delo. To je pa postalo zanje usodno.

Mladi dami, ki je s svojo spretnostjo odkrila to veliko sleparksko afero, je vodstvo igralnice ponudilo mesto dobro plačane tajnice v svojem podjetju. S svojo bistroumnostjo naj bi odslej naprej preprečila vsakršno podobno sleparijo. Mlada dama je službo sprejela, zato bo njeno ime ostalo javnosti prikrito.

okoristiti z bogatim plenom. Na pol mrtvega so ga pripeljali v vilo, kjer je pred svojo bivšo gospodinjjo padel na kolena. Gospa ga je upravičeno do dobra oštela, potlej mu je pa, v zahvalo, da je oživel, vse odpustila in ga celo sprejela nazaj v službo.

Najnovejši trik londonskih potepuhov

(ba) London, oktobra. Neki gospod, v najlepših letih, je šel te dni počasi po najzibavnejši londonski ulici. Bil je prav dobre volje, ko je pa zagledal neko očarljivo, mlado, vitko in elegantno damo, je postal še boljše volje. Dama je očitno v vele mestnem vrvežu zašla. Gospod je bil kajpak hudo ponosen, da je mlada dama iskala pomoči prav pri njem in ga vprašala, kako bi prišla v Wellingtonovo ulico. Nič se tudi ni branil, ko je dama položila svojo roko na njegovo, narobe, prijazno se ji je nasmehnil in ji povedal, kje naj hodi, da bo prišla v pravo ulico. Ves razgovor je trajal le nekaj trenutkov.

Ta nedolžni dogodek je imel pa kaj nepričakovane posledice. Starejši gospod namreč ni opazil, da je do doma šel za njim neki mladenič sumljive zunanosti. Drugi dan se je ta mladenič pojavil pri gospodu in mu pokazal neko sliko. Prizorček, ko se je dama ljubeznivo stisnila k njemu, je mladenič ujel na ploščo. Zdaj je v ljudno vprašal gospoda, ali ne bi bila ta slika primerno darilo za njegovo ženo. Sicer je pripravljen sliko prodati za 100 mark, kajti le tako ne bo prišla v nepoklicane roke.

To je najnovejši trik, ki si ga je izmislil neki iznajdljivi londonski parček, da z njim izsiljuje denar od bogatih zakorskih mož. Kolikokrat sta sleparja že »zaslužila« s svojo obrtjo, ni mogoče točno ugotoviti, kajti njihove žrtve zvečine rajši z vzdihom sežejo v denarnico, kakor da bi zadevo naznanile oblastem in tako morale pokazati usodno fotografijo tudi svoji boljši polovici.

Kako govorijo živali

(v) Pariz, oktobra. Živali imajo prav tako svoj razum kakor ljudje. Tako so vsaj trdili Platon, sv. Bazilij, zdaj pa prav to trdi naš sodobni Francoz Dupont de Nemours; ta učenjak skuša »prevesti« jezik nekaterih živali, posebno petje ptic, v človeško govorico.

Dupont de Nemours pravi, da pes uporablja v svojem jeziku samo samo-

večštevila števila, potlej laže razumemo, da vrana prav tako lahko oblikuje teh 25 besed, ki ji zadoščajo, da izraža razne pojme: tukaj, tam, desno, levo itd.

Onim, ki bi radi razumeli zaljubljenega petje slavčica, pa neki drug opazovalec ptic, nemški zoolog Beichstein svetuje, naj živčaje izgovarjajo besede, ki jih poje zaljubljeni slavček. Ti zvoki so kaj preprosti: cju, cju, cio, cio, cio, ci, ci, ci, kuraciu...

Na prvi pogled nam navadnim zemljanom ti zvoki nič posebnega ne pomenijo, a učenjak Dupont je to zaljubljeno slavčenko uspavanko celo prelil v človeško govorico; ta se pa glasi takole:

Spi, spi, moja sladka ljuba, ljuba, ljuba.
Tako sladka in ljubljena.
Zaspi v ljubezni...

S pomočjo časopisa so našli ubijalca

(ba) Pariz, oktobra. Pred kratkim so neznan zločin ubili znanega pariškega zlatarja Georgea Danoverja. Preiskava je pokazala, da je neki zlikovec ukradel zlatarju nakit v vrednosti 200.000 dinarjev, hkrati pa tudi 300 tisoč dinarjev gotovine. Poleg žrtve so našli samo majhen usnjen tok in neki pariški dnevnik.

Detektiv je začel pregledovati časopis. Ugotovil je, da je zganjen tako, da si lahko prebral poročilo s konjskih dirk. Po tem je sklepal, da je morilec navdušen gledalec dirk, kajti zlatar se za ta sport ni zanimal.

Na podlagi te najdbe, se je začel detektiv zanimati za vse sumljive ljudi, ki stavijo na konjskih dirkah. Dolgo so bili zaman na preži. Potlej je pa lepega dne detektiv opazil nekega gospoda, kako je v rokah držal časopis, prav tako zganjen, kakor oni, ki so ga bili našli pri ubitem zlatarju.

Od tega trenutka dalje je bil detektiv sumljivemu gospodu zmerom za petami. Kaj kmalu je tudi izsledil, kje stanuje. Ko je povprašal sestanovalec o njem, je zvedel, da se piše ta človek George Gauche, da je pred kratkim podedoval pol milijona dinarjev in da je ta denar na debelo zapravil.

Detektiv se je zanimal še za preteklost Georgea Gaucha, a nihče ni nič posebnega vedel povedati o njem. Zato je mislil, da je na napačni poti, kar je George napravil debelo napako; hotel je namreč prodati ukradeni nakit. Stražniki so ga pa takoj aretirali. Ugotovili so, da je to prav tisti nakit,

je sklenil mnogo sijajnih kupčij. John Harwood se je namreč pred kratkim odločil, da bo na svojevrsten način povečal prodajo svojih avtomobilov. Povabil je k sebi veliko lepih mladih dam in z njimi sklenil svojevrstno pogodbo. Na razpolago jim je dal svoje najlepše in najrazkošnejše avtomobile. V svojem prostem času naj bi se vozile te dame z avtomobili in se skušale spoznati z bogatimi možmi. Ko bi se z njimi poročile, bi jih pravile do tega, da bi morale te avtomobile plačati. Če pa njihov lov za možmi ne bi imel uspeha, bi morale na obroke poravnati račun za porabljeni bencin. Te pogodbe z lepimi damami pa kajpak tovarnar ni sklepal sam, temveč njegov odvetnik.

Ideja je imela velik uspeh. V devetdesetih primerih so mlada dekleta našla moža. John Harwood je bil navdušen. Te dni je pa revež sam postal žrtev svoje ideje. Na ulici je lepega dne videl krasen avtomobil, v njem pa neko lepo mlado damo. Dekle za krmilom mu je izredno ugajalo, zato je šel s svojim avtomobilom na lov za njo. Ona je pa pred njim bežala. Nazadnje se mu je pa le posrečilo, da jo je ujel, se z njo spoznal in pozneje tudi poročil. Šele zdaj je pa zvedel, da je njegova žena bila ena tistih dam, ki so se vozile z njegovimi avtomobili. Moral je kajpak plačati avto.

Zadeva pa s tem še ni bila urejena. Mlada žena v zakonu ni bila zadovoljna. Bolj ji je ugajala zlata svoboda. Vložila je tožbo za ločitev, češ, da se njen mož ni zagledal vanjo, temveč v avtomobil. Sodišče je ženi ugodilo in Harwood je moral poleg avtomobila plačati ženi še okrog tri milijone dinarjev odpravnine.

Vojna med mravljami

(v) Newyork, oktobra. Bojnega duha, ki vlada po vsem svetu, so se menda nalezle že tudi mravlje, kajti iz severne Amerike nam poročajo, da so si napovedale vojno. Hkrati se je začelo pravo romanje ameriških učnih prirodoslovcev proti Texasu.

Na meji Združenih severnoameriških držav in severnih provinc Mexika se je pričela vojna med velikimi črnimi meksikanskimi mravljami in majhnimi rdečimi iz Združenih držav. Črne mravlje so v veliki armadi prekorčile mejo in napadle rdeče mravlje. Bil se je boj na življenje in smrt. Zdelo se je, da bodo zmagale črne mravlje, ker so večje in močnejše. Zadnje dni je pa nastopil nenaden preobrat: rdeče mravlje so namreč dobile znatno pomoč. Od vseh strani prihajajo cele legije rdečih mravelj, po več tisoč kilometrov daleč. Vse te čete hočejo doseči mejo in pomagati svojim sestram.

Znanstveniki pravijo, da doslej ni še nikoli prišlo do takšne vojne med žuželkami. Po njihovem mnenju bodo zmagale rdeče mravlje.

Pri mravljah se utegnemo česa naučiti. Včasih se pa le zgodi, da manjši premaga močnejšega, kajti v slogi je moč!

Vlomilec jo je obudil v življenje

(v) Helsinki, oktobra. Pred kratkim je mirno finski mesto Tammerfors vznemiril kaj razburiljiv dogodek.

V tem mestu živi neka stara, precej čudaka, a bogata gospa. Lepega dne se je z dvema svojima prijateljema peljala s svojo barko po jezeru, blizu svojega doma. Na lepem je nastal vihar in barka se je prevrnila. Gosta stare bogataška sta se rešila s plavanjem, njuna gostiteljica pa ni znala plavati in je izginila pod vodo. Kmalu so jo potegnili iz vode, a vsi napor, da bi ji rešili življenje so bili zaman. Po tamošnjem običaju, so jo položili na veličasten mrtvaški oder v veliki sobani njenega doma. V tej sobani je bila tudi neka omara, polna srebrnine in drugih rodbinskih dragocenosti. Utopljenkini sorodniki so nekaj časa čuli pri njeni mrtvaški postelji, potlej so pa šli k počitku.

Nekaj trenutkov nato se je priplazila v sobano temna postava, se približala omari, jo tiho odprla, začela iz nje jemati dragocenosti in jih spravljati v pripravljen vrečo. A glej ga spaka! V naglici je vlomilec prevrnil težak svetilnik, da je z glasnim ropotom zgrmel po tleh. Tat je pogoltnil kletvico in ga hotel pobrati. V svojo veliko gržo je pa zagledal, kako se je mrtvec na mrtvaškem odru zganil in se dvignil iz krste.

Za zločinca ni bilo drugega izhoda, ko da je pustil svoj plen in tuleč od strahu zbežal na cesto. Kmalu so prihiteli prebivalci mirnega mesta na

ulice in so, prehitavajuč drug drugega, drveli na kraj, kjer se je slišalo presunljivo kričanje. V svoje veliko začudenje so tam zagledali »utopljenko«.

Jutraj seveda, posebno pa zvečer:

Chlorodont-zobna pasta

ki so jo še pred nekaj urami videli na mrtvaškem odru. Kljub naporom svojih rešiteljev, je nesrečnica padla v globoko omedlevico in, misleč, da je mrtva, so jo položili na mrtvaški oder.

Vlomilca so trepetajočega in skesanega našli čepčega v nekem hlevu. S povzdignjenimi rokami je prosil svoje zasledovalce, naj ga za božjo voljo ne peljejo na kraj, kjer je doživel strašoten dogodek. Izkazalo se je, da je bil vlomilec neki stari utopljenkin služabnik, ki je poznal družinske razmere in se je hotel ob tej priložnosti

glasnike in samo dva soglasnika: g in z, in sicer še to le takrat, kadar je jezen. Mačka pa poleg samoglasnikov uporablja tudi soglasnike: m, n, g, z, v in f. Pajek rabi pa le dve besedi: Tak in tok.

Tudi ptici baže ne gonijo zmerom ene in iste. Vrana ima na primer v svojem besednjaku kar 25 besed.

To svojo drzno trditvev pa učenjak Dupont de Nemours precej preprosto razlaga. Takole pravi: ako pomislimo, da ljudje iz bore desetih arabskih števil sestavljamo dvo, tro, štiri in

ki je izginil iz zlatarjeve delavnice. Pod težo teh dokazov je George priznal svoj zločin. Vidimo, kako malo je treba — samo svojstveno zganjen časopis — da roka pravice doseže zločinca.

Ujel se je na lastne limanice

Newyork, oktobra. John Harwood, ravnatelj tovarne avtomobilov v Čikagu, je postal te dni žrtev lastne ideje, ki mu je sprva omogočila, da

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Na Angleškem so tatovi velikopotezni, saj sta te dni dva mladoletna tatička 14letni Henry in 16letni John Feery iz Londona izmaknula iz nekega zasebnega hangarja celo športno letalo. Dvignila sta se v zrak in se ponesrečila, kajti o pilotiranju nista imela pojma. Na srečo se pa nista nevarno poškodovala, tako da sta lahko osebno prišla na sodišče, kjer sta se morala zagovarjati zaradi tatvine in poškodbe tuje lastnine. Letalo se je namreč pri nesreči čisto razbilo, mlada tatička sta pa odnesla celo kožo. Sodnik je bil prizanesljiv in ju je obsodil samo pogojno.

Tudi v Londonu imajo ljubke, male peterke, namreč v londonskem živalskem vrtu. Te dni je Izabela, lepa tigrice, povrgla pet mladičev; ta dogodek je posebno svečan zato, ker že petdeset let v londonskem živalskem vrtu nobena tigrice ni imela mladih. Izabela je krasna indijska tigrice, očem mladih peterk je pa sibirski tiger Amour. Mladiči so zelo lepo razviti, vsak izmed njih tehta 1/2 kile. Izabela je pa kaj slaba mati, kajti svojih mladičev noče dojiti, tako da mora dobiti tigrske peterke neka velika sibirski psica.

Menda že veste, da bo mala Shirley Templova prihodnje poletje prišla v Evropo, namreč na Angleško. Ne veste pa še, da bo slavna, mala zvezda tamkaj najbrže nastopila v enem največjih londonskih gledališč in da bo za te svoje nastope dobila sijajno plačilo 10.000 dolarjev, torej

okrog 450.000 dinarjev. Za zdaj Shirleyini starši na ponudbo še niso pristali, vse kaže pa, da bodo Londončani prihodnje poletje malo Shirley lahko občudovali tudi na gledaliških deskah in ne samo na platnu.

Ameriške velike modne trgovine si vsako leto izmislijo kaj novega, samo da bi privabile kar največ kupcev. Letos si je neka modna veletrgovina izmislila nekakšno »poroko na poskušnjo«, čisto podobno pravi poroki v cerkvi. Zenin in nevesta sta maneken in manekenka, namesto cerkve prirede poroko v zrcalni dvorani in namesto duhovnika pokličejo prodajalca. In še nekaj je: poročna obleka je na prodaj. Namesto svatov stoji okrog »para« gledalci in — kajpak! — gledalke, resnični ženini in neveste. Ameriške neveste hočejo namreč videti, kako se bo njih poročna obleka podala k okolju, k ženinovi obleki, kratka, kako se bo ujemala z vso svečanostjo. Ako je nevesti obleka všeč, jo kupi. Lastniki ameriških veletrgovin so ugotovili, da je prodaja poročnih oblek zelo poskočila, znamenje, da gre nova ideja v dolarje, to je pa v Ameriki — deželi dolarjev — jedro sleherne kupčije...

Dobra ideja je več vredna kot kup dolarjev, se glasi eden izmed ameriških pregovorov. Ko bomo prebrali spodnjo zgodbo, mu bomo hočeš-nočeš, morali pritrditi. Zgodba je kratka, a poučna. Charles Boulter iz Kentuckija v Združenih državah je bil že dolgo brez dela. Trkal je na

mnoga vrata in iskal dela, a zaman. Za zadnji denar, ki ga je imel, je kupil nekaj otroških balončkov, privezal nanjo pisma s svojo prošnjo za delo in s svojim naslovom in jih spustil v zrak. Srečen slučaj je hotel, da je eden izmed teh balončkov pristal v mestu Louisville in da ga je pobral lastnik neke velike električne tovarne James Lainhardt. Svojevrstna ponudba mu je ugajala, pisal je Charlesu pismo in mu ponudil delo v svojem podjetju. Charles je prišel, dobil delo in čez dva meseca — tako je pač v Ameriki — zaslužil Mary, lepo hčerko svojega gospodarja. In zmagal je. Te dni bodo obhajali poroko. Pa recite, če res dobra ideja ni več vredna kot kup dolarjev?

In pravijo, da moški niso domišljivi! Le poslušajte: v Newyorku je te dni odprl neki tovarnar pip poskusen salon za kajenje pip. Ta salon ima nekako takšen pomen za moške kakor za dame modni saloni. Henry Hwite — tako je iznajdljivemu tovarnarju ime — je najel neko veliko sobano, jo kar najlepše opremil, postenah pa razobesil vse mogoče vrste in oblike pip. Vsakdo, ki hoče kupiti novo pipo, gre v salon in pokadi pipico najboljšega, kajpak zastoj. Hkrati se pa lahko od vseh strani ogleda v zrcalu, da ugotovi, katera pipa se najbolje poda njegovemu obrazu in njegovim osebnosti. Vse kaže, da so moški zelo zadovoljni z novim salonom in da nenavadno izbireno kupujejo pipe... Pa recite, da moški niso domišljivi!

Lepo perilo
belo, čisto in duhteče,
dosežete, če uporabljate
domača izdelka

Perion pralni prašek in
Hubertus milo
Odlična slovenska izdelka

SIROM PO SVETU

v 38 vrsticah

Strašen vihar je te dni divjal nad mestom Charlestonom v Ameriki; 26 oseb je ubilo, okrog 200 pa ranilo. — Čerkev miru so blagoslovili v angleškem mestu Ashtonu na zgodovinski dan monakovskega sporazuma. — Anabela, francoska filmska igralka, se je te dni ločila od svojega moža, igralca Jeana Murata. — Greta Garbo se je te dni po devetmesečnem bivanju na Švedskem vrnila v Ameriko. — Iz stratosfere namerava skočiti 4letni ameriški pilot J. Dunkel. Pravi, da bo skočil s posebno bombo iz višine 33 tisoč metrov; pri 1.500 metrih bo pa odprl padalo. — Okrog 10.000 gobaveev živi v Argentini, tako pravi uradna statistika; argentinska vlada je že sprejela važne sklepe glede borbe proti tej strašni bolezni. — Oceanski letalec Herman Köhl, ki je prvi preletel Atlantski ocean od vzhoda proti zahodu, je te dni umrl. — Spomenik pokojnemu belgijskemu kralju Albertu I. so te dni odkrili v Parizu na trgu Sloge. — Zakon o obveznem zdravniškem pregledu pred poroko je sprejela te dni turška vlada. — Stratosferni balon 'Poljska zvezda' je te dni pred startom zgor. — Nov letalski rekord v poletu na daljavo so dosegli tri Rusinje: Pavlina Osipenkova, Marna Raskova in Griša Pupova. Preletele so 6.450 km zračne proge, ne da bi pristale. — Dva bombnika sta trčila drug v drugega nad vojaškim letališčem Penrhos Point pri Londonu. Trije letalci so se ubili, četrti se je pa rešil s padalom.

ŽRČALO NEKRVAVA

naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

Po knjigi Renéja Belbenolta
»Dry Guillotine«

GILJOTINA

3. nadaljevanje

Jajca rad je, ne pa kruha

Zvonil! Odprem vrata, pred mano stoji mož srednjih let. Prosi me za dar. Ko ga povprašam, če hoče kruha, se zadere nad menoj: »Kruh, zmerom samo kruh, sit sem ga že, eno jajce mi spečite!«

X. Y.

Individualna postrežba

S prijateljico sva sedeli v znani slaščičarni v Ljubljani in jedli sladoled. Vstopila je kmečka ženica s hčerko. Vprašala je prodajalko, kakšen sladoled imajo? Prodajalka se je pa surovo obrnila k njej in ji rekla: »Ne bom vsakomur posebej pravila, tukaj piše, sicer pa vem, da se na to tako nič ne razumete!« In dala ji je sladoled. Mati ga je dala hčerki, plačala dinar in potrta odšla.

Kmalu nato je pa prišla moderna oblečena gospodična; to je prodajalka vladno pozdravila. Gospodična je rekla: »Sladoled, prosim!« Prodajalka je ljubeznivo odkrila pokrove in nič manj vladno vprašala: »Izvolite, morda vanilijo, kakao, morebiti maline ali marelice?« Gospodična ji je odgovorila, da ji je vseeno in je dobila polno vrečko sladoleda.

Zdi se, kakor da bi bili kmečki ljudje manj vredni od modernih in gosposkih.

Priča

Vse za lepoto!

Dve mladi dami veselo kramljata med vožnjo, smejeta se in hahljata. Da je veselje, še drugim sopotnikom se smešno zdi, ker sta tako »udarjenki« na smeh. Pa to ne traja dolgo. Kar na lepem se ena spomni in pravi: »Ti, veš, od smeha se naredi gube okrog ust, to bova grdi!« »Oh, saj res,« pravi druga, »me ženske smo pa res reve, še smejeti se ne smemo brez škode, pa tako se rada smejem!« In obe sta kakor na povečje utihnili.

Ubože ženske, kaj vse ne žrtvujejo za lepoto!

K. D.

Bodoči možje...

Menim, da tudi tale dogodek spada v »Zrčalo naših dni«.

Nekje v Sloveniji se je spravilo okrog deset naspol doraslih izobražencev na gonjo za ubogo, majhno veriverico. Šli so nadnjo s kamni, palicami, med vršcem in smehom. Ubo-ga živalca se je obupno zaletavala sem in tja, da bi ušla preganjalcem, a zaman. Vso izmučeno in okrvavljeno so jo le ujeli in odnesli na dom enega teh junakov, kjer je vsled udarcev in strahu žalostno poginila.

Malo več srčne kulture bi pa že lahko pričakovali od današnje mladine!

Očividka

Sodobno

Ko sem šla te dni po Prešernovi ulici, zaslišim dve mladi »frklji«, ki sta vprašali neko staro gospo v nemščini:

»Bitte, wo ist Wolfova ulica?«

Gospa jima je prijazno odgovorila v slovenščini. Ustavila sem se in jih počakala. Ko sta prišli mimo mene, sem slišala, kako je rekla ena od teh nemškutaric drugi: »Ta baba stara mi niti v nemščini ne odgovori!« Obe sta se potem zasmejali na glas in zavili po Sv. Petra cesti.

A. M.

Zdaj smo hitreje prodirali, ker smo bili na višjih, trdnjših tleh. Veliki Marcel in Marsejčan sta nas vodila; krčila sta si pot z bodali. Za njimi sem hodil jaz s tremi tovariši, v majhni razdalji za nami pa Gypsy in Robert.

Gypsy je imel levo nogo leseno in je zato dokaj težko hodil. Pogosto je padal na kamenje in le s težavo se je sklanjal, izogibajoč se ovinkam. Robert in Gypsy sta bila stara tovariša iz kaznjenskega taborišča. Koračila sta za nami in pomagala drug drugemu, če je bilo potrebno.

Drugi dan zvečer, po dveh dneh strahotnih blodenj skozi džunglo, smo sestradani in strašno utrujeni prišli do svojega taborišča. Kmalu nato je prišel tudi Gypsy in se nam pridružil. A bil je sam.

»Kje je Robert?« ga je vprašal Marsejčan.

Odgovoril nam je, da je Robert zaradi hudih bolečin ostal zadaj, a da bo vsak čas prišel.

Minila je ura, a Robert ni bilo. Marsejčan je naposled dejal, da bo pogledal, kaj se mu je zgodilo. Vrnil se je v džunglo, dobro miljo globoko. In prav v trenutku, ko je hotel iskati opustiti in se vrniti v taborišče, je našel še toplo Robertovo truplo, ležeče ob stezi, pod sveže nasekanimi vejami. Imel je od strašnega udara prebito lobanjo. Zraven njega je ležala njegova torba za živila — prazna. Gypsy je bil ubil svojega starega prijatelja zaradi nekaj založajev tapioke in nekaj požirkov mleka.

Marsejčan se je vrnil v taborišče in nam dejal, da ni našel sledu za Robertom. Zaupno je pa povedal velikemu Marcelu, kaj je videl. Gypsy je nedolžno, nič hudega ne sluteč, vprašal Marsejčana, kaj misli o Robertovemu izginotju.

»Bil je moj prijatelj,« je med solzami momljal Gypsy, »moj star prijatelj!«

Marsejčan mu ni ničesar odgovoril. Imel je opravka v taborišču, s svojim bodalom je sekal liste s palmovga debela in se hkrati pomikal vse bliže in bliže k Gypsyju.

Na lepem mu je prišel za hrbet. Gypsy, lokav kakor je bil, je obrnil glavo, da bi ga imel pred očmi. V istem trenutku je pa skočil k njemu veliki Marcel in mu porinil velik, dolg nož naravnost v srce.

9

Civilizirani ljudožrci

Gypsy se je zgrudil. Še danes, po toliko letih, se spominjam sleherne podrobnosti tistega strašnega prizora nato.

Dédé, brat velikega Marcela, je predlagal: »Specimo njegovo nogo.«

Marsejčan je pristal. »Bil je navadna živina, a živino smemo jesti,« je dejal. Vsi so mu pritrdili. Pol ure nato so se Gypsyjeva jetra že pekla na ražnju, nad ognjem, ki smo ga bili zakurili z Gypsyjevo leseno nogo. Marsejčan je nato odsekal še Gypsyjevo zdravo nogo in jo položil na žerjavico, da se je opekla.

Nato so pričeli jesti in tudi jaz z njimi, ker sem se bal, da bi me sicer zasovražili in spodili iz svoje družbe.

To noč se nihče ni pogovarjal. Mislilam da se tudi največji cinik med nami ni mogel iznebiti spomina na grozotne dogodke tega dne. Tri tru-

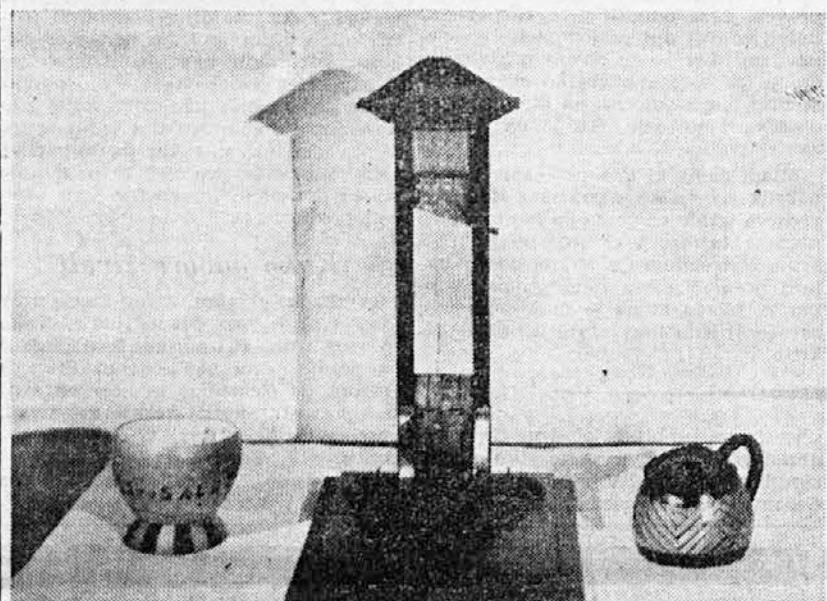
pla so ležala na potu našega bega. Dva dni pozneje smo prišli do neke indijanske vasi ob bregu Maronija. Tu smo dobili za jesti. Ko smo po kosilu zaspali, so Indijanci odšli k holandskim oblastem in jim izdali naš prihod. Kmalu nato so nas prijeli štirje holandski vojaki z naperjenimi samokresi v rokah.

Spet so me oddili na kladaro, s pripombo, da sem nepoboljšljiv. Zato so me poslali v taborišče »Charvein«, kjer je razsajala malarija in strašila griža. Drugi, tudi »nepoboljšljivi« kaznjenci, so tu delali čisto nagi in nad njimi so brenčali oblaki komarjev; ti nesrečnejši so bili bolj podobni podivjanim živalim kakor ljudem. Na srečo sem se smel po 80 strahotnih, mukepolnih dneh vrniti nazaj v normalno kaznjensko življenje, po nalogu novega upravnika, ki je moji prošnji ugodil.

10

Hudičev otok

V naslednjih letih, ki sem jih preživel v francoski Guyani, sem skušal še dvakrat pobegniti, a obakrat zaman. Za kazen so me poslali na otok »Royale«, na enega izmed treh oto-

Ročna dela, ki so jih izdelali kaznjenci v kaznilnici na guyanskem »Otoku zvečanja«. V sredi vidiš miniaturno giljotino — takisto ročno delo

kov, ki so okrog 10 milj oddaljeni od kopnega. (Druga dva otoka sta otok Sv. Jožefa in Hudičev otok. Na Hudičevem otoku so bili zaprti Dreyfus in drugi politični kaznjenci. Ta otok nepoučeni ljudje pogosto zamenjajo s kaznjensko kolonijo samo.)

Nekaj časa sem preživel v »La Case Rouge«, v »rdeči hiši« na otoku Royale. To je koliba, vsa umazana in oškropljena s krvjo, in v njej so zaprti najbolj pokvarjeni kaznjenci iz vse kaznjenske kolonije. Vsako jutro so pazniki pregledali stranišče, da bi takoj odkrili, ali je v njem skrito kakšno truplo. To se je zgodilo že pogosto — pač umori iz maščevanja ali zaradi tatvin. Večkrat, ko sem pozno šel na stran, se mi je pripetilo, da sem se spotaknil ob negibno truplo, ležeče na tleh, ali da sem z bosimi nogami stopil v strjeno kri. Navadno ni bilo nikogar, ki bi pričal proti ubijalcu.

Tujcem nikoli niso dovolili stopiti na te otoke. Tista peščica ljudi, ki so prišli sem v vas, je prišla službeno. Ne morem popisati vseh strahotnih muk, ki sem jih tukaj preživel. Vzlic vsem tem grozotam sem pa ostal živ, čeprav je okrog mene tekla kri in čeprav so ljudje na debelo umirali.

11

Nekrvava giljotina

Bil sem tudi v zaporu na otoku Sv. Jožefa, čisto sam, zaprt v temni ječi. Kaznjenci so jo krstili »Nekrvavo giljotino«. Na dnu mračne ječe mora živeti kaznjeneec 23 ur na dan. Nobenega dela nima, nobene knjige, nobenih priprav za pisanje in tudi nič drugega ne more početi. Edini glas, ki ga včasih sliši, je bučanje morja, ki buta ob zidove in vpije poblazne-lj kaznjencev. Tu delajo iz zdravih ljudi omejene bebe, samo da bi jim pozneje nihče ne verjel, če bi pripovedovali časopisnim poročevalcem o svojem trpljenju, ali pa če bi se pri-tožili v Pariz zoper zlorabe, ki jih uganjajo v Guyani.

Novembra 1927. leta, ko sem nedvomno že šest let preživel v kaznjenski koloniji, so me preselili v Cayenne, sicer prvič. Zdaj sem bil stalen obso-jenec in znano mi je bilo vse življe-nje v kaznjenski koloniji. Prišel sem tudi s časom razumevati prikrito delo in postopek uprave. Videl sem, kako kupujejo kaznjence za 25 frankov bolj-še položaje. Videl sem, kako brezvest-

ni uradniki prodajajo državne obleke in odeje, tako da morajo kaznjenci dolge mesece nositi samo strgane krpe. Videl sem, kako pazniki sistematski izsiljujejo kaznjence. To me je jezilo bolj ko podlost obsojencev, kajti okrutno je mučiti ljudi, ki se ne morejo braniti, ki nimajo prijateljev in niko-gar, ki bi ga lahko poklicali na pomoč.

12

Prestolnica kaznjencev

Videti Cayenne, pomeni videti rev-ščino človeške degeneracije. To je pra-va prestolnica, vredna kolonije, ki je pod več ko 300letno francosko upravo mogla poslati na francosko kolonialno razstavo v Parizu 1931. leta samo metulja krila in nagačene opice. Čeprav je Cayenne glavno mesto ene najsta-rejših posesti pod francosko zastavo, je vseeno prestolnica kolonije brez ko-lonistov.

Pod vladno Napoleona III., ko so kaz-njensko kolonijo ustanovili, so mislili, da se bodo kaznjenci, ko bodo po pre-stani kazni morali ostati v koloniji, tamkaj poročili, rodili otroke in ob-ljudili kolonijo z močnimi in odpor-

Vsak

nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

Toda vsakdo

bi moral dati za zdravje letno 100 — 150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelc
onega z rdečimi srci iz
Radenskega zdravilnega
kopališča Slatina Radenci
(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekte!

prednejši koloniji, holandska in angle-ška Guyana, se obupno borita, da bi preprečili priseljevanje mnogih siro-mašnih obsojencev, tako imenovanih kolonistov, v svoje vabeče pokrajine.

Francoska je že zdavnaj spoznala, da se je njen načrt izjalovil. Vsaka nova vlada skuša nekaj storiti za Guyano. Prva skuša vpeljati gojitev kave, dru-ga rejo živine, tretja kakavne planta-že. A ker ni med prebivalci nikogar, ki bi takšno prizadevanje podpiral, vsi ti načrti propadejo. Celot živino za hra-no morajo uvažati.

V prestolnici živi okrog 11.000 duš, če štejemo še 700 kaznjencev in 300 osvobojenih obsojencev. V prestolnici vlada presenetljiva svoboda. Podne-vi obsojenci lahko odhajajo v mesto, ponoči se pa vračajo v kaznilnico, kjer jih spet vklepajo v verige.

Dokler sem bil na otokih, sem na-pisal poročilo o resničnem življenju v koloniji in sem rokopis po skrivni poti poslal novemu upravniku kaznjens-ke kolonije, guvernerju Siadusu. Tako sem dosegel, da se je guverner pri-čel zanimati zame. Ko so me prese-lili v Cayenne, mi je poveril guverner posebno nalogo: moral sem urediti ko-lonjski arhiv.

Tako sem dolge mesece delal med kupom papirja, med knjigami, članki, poročili o obsojencih, računi, zapiski in spiski o porabi hrane in obleke. Neutrudljivo sem vse zapisoval. Tako se mi je posrečilo priti do potrebnega znanja, do listin, dejstev in števil, ki so mi omogočile, da neizpodbitno dokažem pokvarjenost tega pekla.

13

»Prost!«

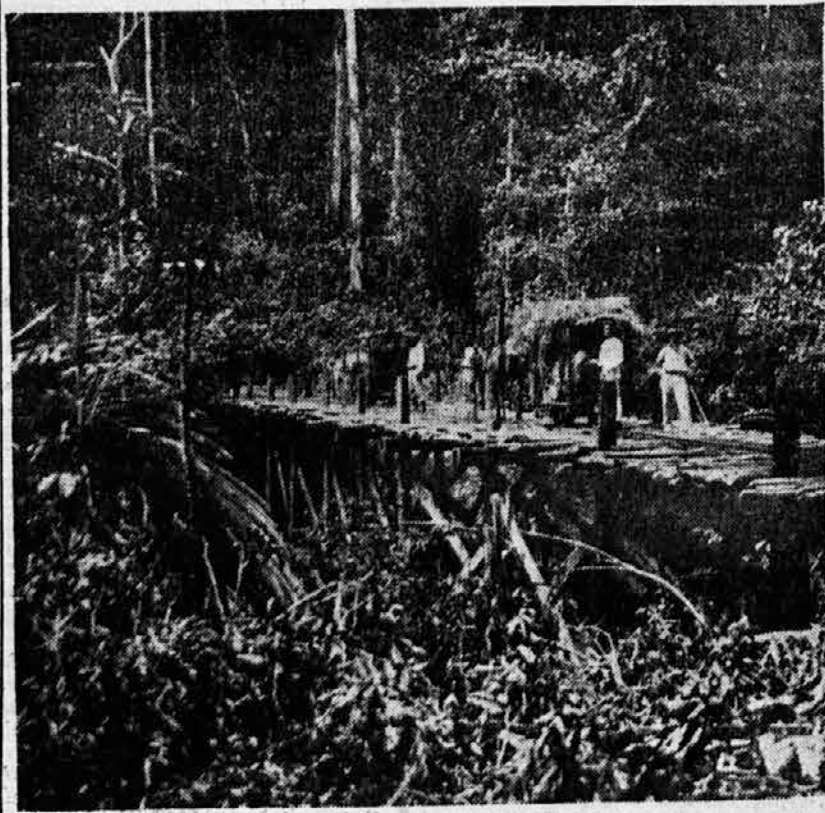
Zelo sem občudoval guvernerja Si-adusa. V dveh letih, ko je vršil svojo odgovorno službo, je poskusil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi izboljšal življenje v Guyani. A ni imel opore v pokvarjeni kaznjenski upravi. Guver-ner Siadus je bil moj edini zaščitnik. Ko je on odpotoval iz kolonije, so me poslali nazaj na otok »Royale«. Na njem sem v samotni ječi preživel zadnja tri leta svojega življenja na Guyani. Meseci strahotne osamljenosti so lezli polzevo, a jaz sem jih vsak dan zazna-moval na zid s kazalčevim nohtom. Nato pa, dne 3. novembra 1934. leta, skoraj 15 let po mojem prihodu v Guyano, se je obrnil ključ v zarjaveli ključavnic in neki paznik mi je izro-čil listino, ki sem jo komaj prebral, tako so mi oslabele oči v temni ječi. Bil sem svoboden, to je: osvobojen kaznjencev.

Osvobojen kaznjeneec! Svoboden, a obsojen na življenje potepenega psa. Po mili volji lahko živim v džungli, a obsojen sem, preživeti ostanek svojega življenja v kaznjenski koloniji. In za 10 let sem izgubil pravico živeti v Cayennu. Živim lahko, a brez denarja in brez sleherne pomoči.

(Dalje prihodnjik)

S tremjem krita kočja v džungli; v njej stanujejo tisti kaznjenci, ki delajo sredi džungle

Napeljava vode za izpiranje zlata

SINČEK-EDINČEK

Hudo je biti edinec, sama vem to, saj sem edinka. Dvoje navadno greše starši pri vzgoji edincev. Vzgoje jih prepopustljivo ali pa prestrogo. Oboje je razumljivo, ako se pogledimo v miselnost staršev, ki imajo samo enega otroka.

Popustljivi starši — njim je otrok, edino in vse na svetu — se boje edincev kakor koli obremeniti, prizadejati mu kakšno bolečino, skratka: vzgajajo ga „z rokami v oblaku“, kakor pravimo po domače. Ubogi sinček-edinček! Ko doraste, ne more razumeti, kako kruti in nevljudni so vsi ljudje, ne more razumeti, da mora tudi on prijeti za kakšno resno delo in da ni v bistvu prav nič več kakor otrok iz rodbine, kjer je bilo deset otrok. Od najnežnejših let je bil vajen samo dobrih, prizanesljivih besed, redkokdaj se je seznanil z resnico in vajen je laskanja.

Iz edinčaka postane pa s časom edinec in ta edinec si dobi dekle, pozneje ženo. Hudo je živeti v domu, ki ga je ustvaril mož-edinec. Gorje ubogi ženi, ako mu pove resnico v brk, ako ga ne razvaja tako, kakor je bil vajen doma. Kmalu je ogenj v strehi in žena mora trpeti zaradi nekdaj popustljivosti moževe matere, zaradi svoje tašče.

Drugačni so edinci, ki so jih doma vzgajali prestrogo. Njim se odpro vrata v življenje šele tedaj, kadar pridejo od doma, kadar si ustvarijo lasten dom. Tudi ti edinci imajo težko življenje. Dokler so še majhni, so resni, pregledaj zrel in zapuščen, kajti doma jih ne puste med druge otroke, jim ne dovolijo zabave med malimi sovražniki. Navadno so ti edinci žrtve družinskega častihlepa. Zaspeljena mati bi rada svojega otroka spremenila v pravo „čudežno dete“, zato ga od najnežnejših mladosti obremenjuje z vsem mogočim učenjem in z dobrimi nauki. Ubogi, mali sinček-edinček!

Prvi problem za takšnega, prestrogo vzgojenega edince pride tedaj, ko se prvič zaljubi. Nehote ima manj vrednostne občutke, saj je vse življenje slišal samo, kako pridni in dobri in lepi so drugi ljudje in koliko mora še storiti, da jih bo dosegel. Edinec, ves zaprt vase, se teže razodene, peza napačne vzgoje ga teži in bi moral močnega narava, da se vsega tega otrese in postane srečen.

Sistem edincev se torej nikakor ne obnese; težko je staršem, ki se vse življenje tresejo za svojega edinega otroka in težko je otrokom, ki je njih življenje samotno in pusto, nepopolno in prazno, ker žive in doraščajo samo med odraslimi ljudmi. Prvi izhod bi bil torej ta, da bi imela vsaka družina vsaj dva otroke. Če je pa že usoda obrnila tako, da je otrok ostal edinec, potem ga vsaj vzgajajmo dvakrat tako pazljivo, kakor če bi imeli kopico otrok. Paziti moramo pa predvsem nase in ne samo na otroka, kajti pretirana paznja oropa otroka samostojnosti.

Mati, ki ima otroka-edince, naj si ga ne lasti kakor kakšno mrtvo stvar, išče naj mu družbo in pazi, da ima otrok dovolj prijateljev. Edinec naj prav kakor drugi otroci stopi v kakšno mladinsko društvo, k skavtom ali gozdovnikom, tam se bo kmalu otresel boječnosti, pričel bo misliti in živeti samostojno.

Kako težko je pravilno vzgajati otroke-edince, nam kaže okoliščina, da je prav malo edincev v življenju kaj posebnega doseglo. Slavni edinci so: pokojna gledališka igralka Sarah Bernhardtova, znana francoska pisateljica iz 19. stoletja George Sandova, v novejšem času pa letalec Lindbergh in predsednik Združenih držav Roosevelt.

DA BO MIR V HIŠI

Ako bi vsak član družine pazil na svoje besede, na svoja dejanja, bi pač bili družinski prepri — aj, kako zoprni so! — dokaj redkejši. Prav v današnjih časih, ko je ves svet poln preprirov in slabih živcev, je pa mir v družini, mir v hiši, nenavadno važen. Doma, v družinskem krogu pač najlaže pozabiš na vse zunanje nadloge, seveda če se družinski člani med seboj razumejo. Ker je zdanje življenje takšno, da morata pogosto živeti dve družini — starši in novoporočenci — skupaj, je treba na družinski mir še vse bolj paziti kakor njega dni.

PRICNIMO PRI GLAVI DRUŽINE, PRI OČETU:

1. Kadar prideš zvečer prepozno domov, pazi, da ne zbudiš cele hiše.
2. Ne terjaj za svoje obleke kar več omar.
3. Pri kosilu ne čitaj časopisov in ne godrnjaj nad trdimi zrezki.
4. Kritiziraj svojo ženo samo med štirimi očmi.
5. Nikoli ne „potegni“ s svojimi otroki proti ženi.
6. Kadar poudarjaš svoje nazore, ne toči z roko po mizi.
7. Ne otresaj pepela po vseh prepro-gah in ne polagaj ogorkov na prt.

KAJ PA MATI? TUDI MAMA NE SME ZIVETI KAR TJAVDAN, AKO HOČE IMETI MIR IN RED V HIŠI:

1. Ne vprašuj kar venomer, to gre na živce?
2. Ne terjaj, da vsa družina je jedi, ki so tebi všeč ali pa tiste, ki ti jih je zdravnik predpisal.
3. Ne odpiraj pisma drugih. (Posebno važna točka!)
4. Ne vpij, če si živčna, a ne popuščaj, če veš, da si v pravem.
5. Nikoli ne reci: »Na mojih ramah je vse...«

ČE SI MORATA OČE IN MATI UREDITI NEKAKŠEN PROGRAM ZA ŽIVLJENJE, VELJA TO KAJPAK SE VSE BOLJ ZA OTROKE, DENIMO ZA HČERKE:

1. Zvečer ne boš igrala klavirja, tebe morda to pomiri, druge pa razburi.
2. Ako imate telefon, si ga ne boš lastila samo zase.
3. Ne boš jemala drugega dežnika kakor svojega.
4. Ne boš nosila maminih nogavic, če jih pa že boš, jih boš skrbno oprala in zakrpala.
5. V kopalnici boš mislila na to, da bi se tudi drugi radi umili ali skopali.
6. Ne boš odisavila (očka pravi „usmradila“) vsega stanovanja s premočnim parfomom.
7. Imela boš dobro besedo in smeh-

ljaj tudi za svoje starše in ne samo za svoje prijateljice in prijatelje.

IN SINKO, LJUBLJENEC VSE HIŠE?

1. Ob deževnih dneh, pa tudi ob lepih, si boš skrbno pred vrati obrisal čevlje.
2. Ponoči ne boš napadal shrambe in ne jemal vložnega sadja.
3. Zapiral boš pipe in stikala, kakor da bi sam plačeval vodo in elektriko.
4. Vrat ne boš lopotal za sabo.
5. Ne boš se delal norca iz nežnega spola v družini.

PA SE TAŠČA, KAJTI VČASIH JE RES PRAV TAŠČA PRAVI HIŠNI ZMAJ:

1. Opustila boš ironično smehljanje, in sicer ob vsakršni priložnosti.
2. Nikoli ne boš zadajala vprašanj o hrani in o obleki mladoporočencev.
3. Ne boš pomagala pri kuhi, ne z nasveti in ne z dejanji.
4. V šibki uri ne boš jadikovala: »Ah, če bi jaz to prej vedela, nikoli ne bi prišla k vama!«
5. Vzivila se boš v vlogo tašče in boš svojo snaho vzljubila prav kakor ljubiš svojega sina.

Ljubi moji, ako vam ni vseeno, ali je doma mir ali večer prepri, boste gornje nasvete pazljivo prebrali in se po njih ravnali!

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Možganova juha, solata, dušen krompir, presladkorjeni roglički. — **Zvečer:** Segedinski golaž.

Petek: Zelenjavna juha, češpljevi cmoki. — **Zvečer:** Fižol s smetano, krompirjevi cmoki.

Sobota: Golaževa juha, dušeno zelje s krompirjevim pirejem, makova gibanica. — **Zvečer:** Vampi s parmskim sirom.

Nedelja: Riž na goveji juhi, nadevani zrezki, dušen krompir, solata, kompot. — **Zvečer:** Mrzel narezek.

Ponedeljek: Rуска juha, gobe v omaki, krompirjev pire. — **Zvečer:** Dunajski zrezki s solato.

Torek: Vrančni cmoki na goveji juhi, buče v omaki, krompirjev pire, kuhana govedina. — **Zvečer:** Goveji golaž, čokoladne rezine.

Sreda: Zeljavna juha, dušeno zelje, krompirjev pire. — **Zvečer:** Koštrun s kislim zeljem, sladkorni kolač.

Pojasnila:

Segedinski golaž: Zarumeni na masti precej čebule, pridaš potem paprike, kumina in nato svinjsko meso. Nalij nanj toliko vode, da je meso pokrito. Ko se to poduši, pridaš zrezanega, dušenega kislega zelja in čez nekaj časa nekaj žlic kisle smetane, ki si v njej raztepla malo moka.

Fižol s smetano: Razbeli presno maslo ali mast, daj vanjo drobno zrezane čebule in malo moka. Ko moka zarumeni, daj v to prežganje kuhane fižole, zalij ga z juho, potresi z drobno sesekljanim peteršiljem in — ako hočeš — tudi malo s poprom in pridaš naposled nekaj žlic kisle smetane.

Makova gibanica: Stolci v možnarju kozarec suhega maka in ga skuhaš

v dveh kozarcih mleka, da se zgosti. Ko se shladi, mu primešaj 2 rumenjaka, nekaj žlic kisle smetane in sneg dveh beljakov. S tem nadevom namaži vlečno testo, potresi ga z drobtinami in sladkorjem, zvij ga rahlo in skuhaš gibanico v prtiču zavito, ali jo pa speci v pečici. Kuhano zabeli s presnim maslom in drobtinami, pečeno pa oblij z vrelim sladkim mlekom, ki si v njem razmotala 2 rumenjaka in nekaj sladkorja.

Nadevani zrezki: Pretolci in nasoli zrezke in vsakega drugega preslanini. Potem napolni nepreslaninjene zrezke z nadevom iz sesekljane mesa, mozga, v mleku namočene in ožete žemlje, dveh rumenjakov, peteršilja, popra in limonovih olupkov, pokrij nadevane zrezke s preslaninjenimi in jih duši na masti, čebuli in koreninah, hkrati jih pa večkrat zalij z juho. Ko daš zrezke na krožnik, nakapaj v sok limonovega soka in precedi omako na zrezke.

Ruska juha: Prekuhaš lepe zeljnate liste v slani vodi in daj na vsakega žlico nadeva: namočeni in ožeti žemlji primešaj za oreh presnega masla, pridaš 1/2 kile sesekljane kuhane ali pečene mesa, 1/4 litra kuhane riža, drobno zrezane čebule, na presnem maslu ocvrtega peteršilja, soli, popra in eno jajce. Potem te liste zvij, zveži vsakega z nitjo, položi zvitke v omaščeno kozo, prilij pozneje še nekaj žlic juhe in duši zvitke pol ure, da bodo lepo rumeni. Naposled nitke odveži in nesl juho na mizo.

Čokoladne rezine: Zmešaj 28 dek presnega masla s petimi rumenjaki in štirinajstimi žlicami sladkorja, pridaš 28 dek nastregnane čokolade, 28 dek drobno sesekljanih, neolupljenih mandljev, nastrganih limonovih olupkov, malo cimeta, stolčenih dišečih klinč-

Slabo vreme

je vedno nevarno za Vaše zdravje in iz „brezpomembnega“ prehlada se lahko razvije težka

in dolgotrajna bolezen. Zato vzemite takoj že pri prvih znakih bolezni svetovno znane

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod S. br. 437 od 10. 1. 1934.

kov, 8 dek moka in sneg petih beljakov. Speci to v dveh podolgastih oblikah ali na veliki plošči. Zreži pecivo na rezine, namaži jih po eni strani z mezgo in stisni po dve in dve skupaj. Ako hočeš, jih prevleci z ledom.

Koštrunovina s sladkim zeljem: Zreži kos koštrunovega mesa na manjše kosce in ga kuhaj s stroki paprike v slani vodi. Hkrati nareži glavo zelja na široke rezance, popari ga in nato kuhaj s kuminom. Ko se meso in zelje zmehča, razbeli mast, napravi redko, bledorjavo prežganje,

zalij ga z juho, pridaš paprike, mesa, zelja in malo kisle smetane. Pusti, naj se vse še nekaj časa kuha. Nato daj v skledo in nanj zloži še meso.

Sladkorni kolač: Mešaj pol kile sladkorja s petimi celimi jajci in nastrganimi limonovimi lupinicami. Pridaš še četrto kile drobno sesekljanih mandljev. To razmaži po ovoščenih plošči in postavi kolač v pečico. Ko je napoln pečeno, ga zreži na podolgaste rezine, jih pomaži s kurjim peresom, pomočenim v vodo, daj vsaki rezini pol mandlja in jih postavi nazaj v pečico, da se čisto speko.

Jesensko urejevanje omar

Tudi omare moramo stalno urejati, posebno jeseni, ko odložimo poletno garderobo in se pričnemo zanimati za zimsko. Idealno je kajpak, ako imamo dve omari, eno za pomladno in poletno garderobo, drugo za zimsko in jesensko garderobo. Ker pa vsakdo ni tako srečen, da bi imel kar dve omari, mora pač še vse bolj paziti, da vlada v eni sami omari pikolovski red.

Kadar imamo proste dneve in se vreme kisto drži, porabimo prosti čas za urejevanje stanovanja, torej tudi za urejevanje omare. Ta trud bo bogato poplačan, ne samo, da ohranijo obleke, plašči, bluže kar najlepšo obliko samo če so pravilno zgrnjene in obešene, tudi živce si boš ohranila zdrave, ko ti ne bo treba premetavati vse navzkriž, ako boš hotela obleči to ali ono obleko ali obuati te ali one čevlje.

Kadar se vrnemo s potovanja, je najbolje da kovčke koj očistimo in shranimo. Usnjene kovčke očistimo z belo kremo za čevlje, nato jih pa zdrgnemo z mehko krpo, kajti pri poletni porabi postanejo kovčki pogosto presuhi, včasih so pa tudi pokodovani in obdrgnjeni. Vse te napake s skrbno nego vsaj zakriješ, ako jih že ne čisto odpraviš. Kovške okrove pri kovčgih namaži z mastjo ali kakšno kremo, da ne zarjave. Kovčke iz vulkaniziranega usnja obriši z mokro krpo, nato jih pa namaži z voskom, lahko tudi s čisto navadnim voskom za parkete in jih nato še enkrat očisti s krpo.

Na poletnih oblekah ob koncu poletja navadno opaziš razne madeže. Tudi ti moraš takoj odstraniti, ako hočeš, da bo obleka drugo leto spet porabna. Travnate madeže nekaj dni namakaj v špiritu. Ako je madež še svež, ga očisti z mlekom. Tudi sadne madeže poskusi najprej očistiti z mlekom, šele ako jih z mlekom ne moreš očistiti, jih obesi nad žveplovo dim. Namочи madež v mlačni vodi, nato zažgi žveplo, ki ga uporabljajo za vinske sode in drži madež nad dimom, dokler ne

Gumijaste blazinice, gumijaste čepice, sploh vse gumijaste predmete, ki si jih pri kopanju uporabljala, lahko ohraniš uporabne več let, ako paziš nanje. Gumijasto blazinico na pol napihni, jo zavij v svilen papir in shrani. V gumijasto čepico daj pa buško svilenega papirja, da se gumi ne bo zleplila. Gumijast dežni plašč posebno skrbno varuj, da ne bo prišel v dotiko s kakšno mastjo, ker mast gumi pokvari. Ako plašča ne nosiš, ga večkrat daj na dež ali poškropi z vodo, nato pa daj posušiti. Obesi ga na obešalnik, a tako, da se gumi ne bo dotikal gumija.

Turistovske čevlje namaži z mastjo, da ostanejo mehki, znotraj jih pa napolni s časopisnim papirjem, da obdrže obliko. Klobuke tudi očisti in očetaš. Madeže očetaš z mehko ščetko, ki si jo pomočila v vodo, zmešano s salmijakovcem.

Red v omari naj bo smotno urejen, najbolje po letnih dobah. Na dno omare navadno spravljamo čevlje, in da nam ne bodo mazali oblek, jih zavijemo v kretonaste krpe. Prav tako imamo kretonaste vrečke tudi za raz-

ne malenkosti, če si pa ne moremo pomagati drugače, vlagajmo malenkosti v kovčke. Na notranji strani pri obeh krilih omare razpnejo vrvo, nanjo obešamo pasove, ovratnice in trakovce. Klobuke imamo v gornjih predalih, če le mogoče na majhnih obešalnikih.

Perilo spada v predale, obleke pa na obešalnike.

Kadar urejamo omaro, se zavedajmo, da bo trud, ki ga vložimo v to delo, bogato poplačan; imeli bomo

LOŃAR-RAŠKA-STARĚ
MODNA MANUFATURA
LJUBLJANA, Frančiškanska ul.

zmerom pri roki snažne, lepo zlikane obleke, lepo zgrnjene perilo, povrh vsega bo pa vsa ta roba dvakrat tako trpežna, kakor če bi ležala površno zvita ali pa slabo zgrnjena v kakšnem kotu omare. (n)

Porabni nasveti

Ali veš, kako doženeš, ali je jajce sveže ali ne? Vzeml jajce v roko, ga podrži k ustnicam, najprej na enem koncu, nato na drugem. Ako je jajce na obeh koncih toplo, potlej je staro. Ako imaš pa vtis, da je na enem koncu mrzlo, na drugem toplo, potlej je zanesljivo sveže.

Ako je jajce počeno, preden ga spustiš v vodo, ga po razpoklini posuj s soljo. Ne bo ti počilo in ne bo se v vodi razlilo.

Poznam nov zanesljiv pripomoček za ugotovitev, ali je jajce sveže. Raztopi v litru vode 125 gramov kuhinjske soli in položi v to vodo jajca. Sveža jajca, še ne en dan stara, bodo potonila na dno posode. Več ko dan stara jajca bodo plavalav v sredi vode, več ko pet dni stara se bodo pa dvignila prav na površino vode, in sicer tem višje, čim starejša bodo.

Makež od sveče ali voska odstraniš z obleke tako, da položiš na madež pivnik, nato pa likaš po njem tako dolgo, dokler madež popolnoma razizgine.

KOLESA

damška in moška, najnovejši letošnji modeli v največji birli naprodati po neverjetno nizkih cenah.

NOVA TRGOVINA
TYRSEVA (DUNAJSKA) CESTA 36
nasproti Gospodarske zveze

Za kolesa samo »Durlin-lakci

Moderna krznena jopica iz dolgodlakega krzna

ZAKON GOSPODA TERBRÜGGA

Nemški napisal F. Carlsen

ROMAN

4. nadaljevanje

Odložila se je, da bo v bodoče energično odklonila takšne in podobne pozornosti. Ko je pa de Brouck po kosilu prisel na njuni mizi, se je morala vseeno, že zaradi vljudnosti, zahvaliti; kajpak jo je zadel nejevoljen in presenečen možev pogled. Zato je požrla pikre besede na Brouckov naslov, ki so ji bile že na jeziku, kajti bala se je, da bi drugače prišlo do odkritega konflikta. In de Brouck je pa — tako je bil pač vajen v svoji veliki praksi — po njenem molku sklepal, da mu je naklonjena, in odločil se je, da tako ugodne prilike ne bo izpustil iz rok. A pogled, ki je z njim objel Magdo, ko jima je Stefan slučajno obrnil hrbet, je bil tako zgovoren, da je mladi ženi vsa kri planila v obraz in da bi bila najrajši samo sebe udarila, ker ni imela toliko poguma, da bi mu takoj povedala v brk, kar mu gre.

Ko sta popoldne prišla v vilo gospe Terbrügge, ju je sprejel Fred — tisto popoldne se je nenavadno dobro počutil — s sijočimi očmi. Ne da bi se prej kaj dogovorili, a po nekakšnem tihem notranjem sporazumu sta Stefan in gospa Terbrügge pustila Freda in Magdo nekaj časa sama. Fred jo je prosil, naj mu bere iz neke nove knjige, ki jo je bil pravkar dobil. Magda sicer ni poznala avtorja knjige, a svojevrstne in globoke pesmi v njej so ji bile takoj všeč; brala jih je iskreno in čustveno in se veselila globokega razumevanja, ki ga je kazal Fred — za vse, tudi najnežnejše odtone lirčne poezije.

Ko se je ob koncu branja Fred ves zadovoljen naslonil na blazino, se je Magda ob pogledu nanj prvič spomnila Signe Hallgreenove in naravnega sodstva med njima. V njej se je zbudila slutnja, da bi se utegnili ta dva nesrečnika notranje, prijateljsko spoznavati drug z drugim in da bi jima postalo življenje tako prijetnejše in polnejše, imelo bi svojo vsebino. Znova se je odločila, da se bo zavzela za Fredovo vrnitev v domovino. S pravo žensko tenkočutnostjo je uganila, da je treba Freda najprej duševno pozdraviti in razvedriti, in da vse tamonje sonce brez tega zdravljenja nima zdravilne moči.

Pričela si je v mislih risati, kako bi se ta dva pastorka življenja spoznala in razumela in zazdelo se ji je, da bosta utegnila biti drug z drugim zadovoljna, kar srečna.

Fred jo je pustil, da se je predala svojim mislim, kmalu je pa živahno povzel:

»Kaj ti moram povedati, še preden prideš sem mama in Stefan.«

Radovedno ga je pogledala.

»Če se ne motim, se bom s tem razgovorom dotaknil tvojih najsvetejših, najglobočjih čustev, vendar čutim, da te moram pripraviti na nevarnost, ki ji boš vse drugače gledala v oči, ako boš pripravljena nanjo.«

»Strah mi naganja v kosti,« je dejala vznemirjeno Magda.

»Gre za Stefana in vajin zakon.«

Magdin obraz je spreletela temna senca. Za hipnim razburjenjem jo je prevzela hladna ravnodušnost.

»Prosila sem te, dragi Fred, da ne drezáš v to zadevo.«

»Ne huduj se name, Magda, nisem kriv, ako te nisem ubogal. Sploh pa ne nameravam govoriti samo o vama, ampak tudi o neki drugi stvari, ki pa za vaju, posebno zate, ni nič manj važna.«

»Na dan z besedo,« je naposled že kar vdano vzdihnila Magda.

Fred jo je nekaj trenutkov zvedavo motril, nato je pa pričel:

»Ali kaj veš o Stefanovi preteklosti?«

»Kako skrivnostno! Govoriš, kakor da bi bil v tej preteklosti kakšen madež.«

»Menda tega o Stefanu ne boš mislila, Gre samo za neko staro Stefanovo ljubezen.«

»To me pa res ne zanima, dragi Fred. Mislim pa, da tudi Stefanu ne bi bilo ljubo, ako bi vedel, da mi pripoveduješ razne zabavne pikantnosti iz njegovih mladostnih dogodivščin.«

»To pa ni neznatna mladeniška dogodivščina, sicer ti ne bi o njej pripovedoval. Zadeva je vse resnejša. V istem mestu kakor vidva, živi neka gospa, ki je njega dni bila strasno zaljubljena v Stefana. Zdi se sicer, da Stefan vanjo nič manj, vse dotlej, dokler nisi ti posegla v njegovo življenje. Je to ženska, lepa in strasna in trmoglava dovolj, da se ne bi tako lahko hotela odreči svoji sreči. Bojim se torej, da bi ti doživela težke čase, ako bi ta ženska zvedela, da ima vajin zakon svoje šibke strani. Njena želja, da si spet pridobi tisto, kar si ji ti vzela, bi postala še močnejša, to pa za vajino zakonsko skupnost pač ne bi bilo koristno.«

»A kdo je vendar ta ženska?« je nekam živčno vprašala Magda.

»Ingeborga Hellmerjeva, primadona v Veliki Operi.«

Magda je nekaj trenutkov molčala, nato je pa nekam v zadregi vprašala:

»Kaj je pa tebe pripravilo do tega, da mi pripoveduješ o tej idili?«

»Rad bi okrepil v tebi voljo, da bi vsako tehnično spravo s poti, posebno pa Ingeborgo; vse bo odvisno le od tvoje volje, ako boš sama hotela, se je boš kmalu odkrila, kajti ti si deset let mlajša in stokrat lepša od Ingeborga... Ona je osvojila in obdržala Stefana samo s silo svoje nadarjenosti in svoje umetnosti, ti potrebuješ pa za to zmago samo moč svoje osebnosti.«

»Precenjuješ me, dragi Fred,« mu je Magda hladno segla v besedo. »Precenjuješ, ako misliš, da se bom spustila v boj za Stefana. Zakaj pa Stefan ni potlej raje vzel za ženo kar Ingeborgo?«

»Ker ne bi Stefan materi nikoli pripeljal v hišo snaha, ki ne bi ustrezala vsem, prav vsem najvišjim zahtevam. Izbrati si je mogel torej samo takšno dekle, ki je zanj vedel, da bo dostojna gospodinja njegovega doma in ljubeča mati njegovim otrokom.«

»Za ljubezen bi bila pa dobra tudi Ingeborga, kaj ne? To je vaša moška moralna! A ti zdaj celo zahtevaš od mene, naj bi bila ponosna, ker sem Stefana prevzela tej pevkici? Potlej me slabo poznaš, Fred.«

»Fred pa tudi po tej Magdini zavrnitvi ni vrgel puške v koruzo. Pobesil je sicer oči, kakor da ne bi bil videl razburjenega Magdinega obraza, ki je govoril čisto nekaj drugega kakor njena usta.«

»Vem, da je Ingeborga dolgo živela v zavesti, da jo bo Stefan vzel za ženo. Na lepem je pa Stefan naredil z njo konec in novica o vajini zaroki je menda nanjo učinkovala ko strela z jasne. Ne bi ti pravil teh stvari, ako ne bi mislil, da ti bo ljube, če jih zveš iz mojih ust.«

Tedaj sta stopila v sobo Stefan in gospa Terbrügge in Fred je pomislil, umolknil.

Ko je Magda zvečer ostala sama v svoji sobi, so ji Fredove besede kar venomer rojile po glavi, čeprav se jih je otepal in hotela misliti na kaj drugega. Poznala je Ingeborgo Hellmerjevo in že pogosto je obudovala na odru njen glas in njen neugnani temperament. Ni dvoma, da je mogla ta ognjevitka ženska vsa izpolniti moškega in ga trajno obdržati. A Stefan ji je dejal v tistem usodnem razgovoru v poročni noči, da jo je ljubil, njo, Magdo, že več let. Kako je potlej to moglo... Magda se je jezila sama nase, ker ni mogla zaspati, kajti na koncu koncev kaj je njej vse to mar? Sama si je uredila življenje po svoji volji in če je Stefanu ljubo, se lahko vsak dan obrne k svoji Ingeborgi... Ona mu bo dala tisto, kar mu njegova žena ne da: ljubezen in razumevanje. Vseeno je pa duševno razburjenje Magdi pognalo kri v lica, zaman se je obračala v postelji in si želela ena. Ah, samo da bi bila še doma! Doma, v krogu svojih prijateljev, ki jo imajo radi in ji žele dobro, bi že vedela, kaj storiti in bi kmalu spet našla svoje duševno ravnovesje.

Drugo jutro je Magda sama sedela na terasi in opazovala morskobalo, kjer je pravkar pristalo nekaj lahkokrilih jadrnic. Bilo je še zelo zgodaj,

zato še niso pričeli streljati golobov — zabava, ki ji je šla vsak dan zelo na živce. Njeni nežni ženski naravi se je zdel ta šport zmerom nekaj strašnega. Ona, ki je sicer rada hodila na lov, ni mogla razumeti, kako je mogoče te ljubke živalce ubiti prav tedaj, ko prvič neskrbno zlete iz ozkih kletk in prično veselo prhutati s krili, misleč, da lete v zlato svobodo. Razen tega pa vsak lovec ni imel mirne roke in tako se je moral ta ali oni ubogi golob obstreljen mučiti in prhutati na peščenih obali vse dotlej, dokler ga ni neusmiljeno zgrabil gobec lovskega psa.

Magda je bila zelo vesela, da je lahko vendar že sanjari ob morskobali, ne da bi jo motilo pokanje strel in prhutanje obstreljenih ptic... Zagledala se je v neskončno gladko sinjino, ki se je skoraj nepremično razprostirala pred njenimi očmi. Na lepem jo je pa nekaj zdramilo iz njene sanjarije. Dež svežih vlažnih vijolic se je vsul na njeno glavo; ko je vsa prestrašena dvignila oči, je zagledala pred seboj gospoda de Broucka v beli platneni obleki, razigranega in smejočega se na vse grlo. Razvezal

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti oblike, klobuke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovrtnike, zaplestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

je nad njeno glavo ogromen šopek vijolic, a zdelo se je, da se sploh ni bil domislil, da bi utegnulo biti njegovo početje nedostojno in nevljudno.

Magda ni hotela, da bi jo imel de Brouck za filiatrsko in je požrla nekaj pikrih na njegov naslov. Naredila se je, ko da njegovega neprimernege laskanja še opazila ni.

»Ali dovolite, da se vam za nekaj časa pridruživim in da vas motim v teh tihih urah sanjarije?«

»Samo še nekaj trenutkov bom tukaj, kajti mož me čaka.«

»Ali ne poznate pregovora, ki pravi, da utegne nekaj dobro izbranih trenutkov pomeniti celo večnost?«

»No zame so ti trenutki samo tako dolgi, da se v njih od nekoga poslovim.«

»Ah kako strogo me kaznujete, madame, za moje nič hudega ne sluteče laskanje! Moje male vijolice so bile vesele, da so vas smele okrasiti, vi pa hodite po njih in jih darovalcu niti ne privoščite dobrega pogleda!«

»Pri nas doma so gospodje proti gosem iz dobre družbe vljudni, gospod de Brouck!«

Nasmehnil se je.

»A kaj potlej storite pri vas, kadar hočete lepi ženski povedati, da ste kar nori nanjo in da vam je žal zanjo?«

»Gospod de Brouck, ne razumem vase!«

»Ne tajim, da je Terbrügge izvrsten značaj, a za zakonskega moža pač ni rojen. Ali more mož dovoliti, da njegova mlada žena po cele dneve sama poseda na terasi, in sicer celo, ko

sta vendar šele dobra dva tedna poročena?«

Magda je bila prvi trenutek tako presenečena, da se ji je glas v grlu zadrgnil. De Broucku se je pa menda zdel njen molk nekakšno skrivno pritrdilo njegovim besedam in približal se ji je tako zelo, da je začutila njegov dihanje na svojem vratu.

»Jaz sem pa, verjemite mi, že prvi dan znal oceniti vašo vrednost, vaša lepota me je pa tako očarala, da vas kar obožujem. Ne morem vam povedati, kako bi bil...«

Dalje ni prišel. Magda se je zbrala in vstala. S prezirljivim pogledom ga je premerila od nog do glave.

»Tako me pustite samo in zahvalite se samo obzir, ki ga čutim do svojega moža, da ga ne bom prosila, naj terja od vas zadoščenja za žalitev, ki ste mi jo bili prizadeli! Kakor se mi zdi, imate kaj čudne pojme o časti. Vsekako odklanjam čast poznanstva z vami in vam prepovedujem, da bi se mi še kdaj približali!«

Prvi trenutek je obstal, ko da bi strela udarila vanj, kmalu se je pa zbral in ironičen smehljaj mu je zaigral okrog ustnic.

»Saprستي, quelle Valkyrie!« je zamrmral, a se ni niti za ped umaknil, ko je Magda z dvignjeno glavo in brez pozdrava odšumela mimo njega. Kolena so ji klecala in solze užaljenega ponosa so se ji nabirale v oči. Ali je prišlo torej že tako daleč, da je ta tuji veseljak mogel iz ravnodušnega vedenja njenega moža do nje črpati pobudo za svoje predrzno vedenje? V svojem razburjenju je čisto pozabila, da je sama zakrivila Stefanovo hladnost. V svojem ogorčenju je še zmerom metala vso krivdo na Terbrügga in samo nanj.

Pri obedu je Magda vsa vesela opazila, da je de Brouckova miza prazna. Terbrügge je sicer na ženinem obrazu opazil odsev olajšanja in razburjenja, vendar ni nič vprašal. Magda je pa molčala, ker je vedela, do kakšnega obračuna bi prišlo med njenim možem in de Brouckom, ako bi Stefanu povedala, kaj je doživela dopoldne. Ob misli na ta obračun ji je zadrgnil grlo čuden strah.

»Danes sem dobil od doma važne novice. Kar najhitreje bom moral odpotovati domov. Ali misliš, da boš do jutri lahko vse potrebno pripravila za odhod?«

»Seveda,« je hitro odgovorila Magda, »a mama in Fred še nista pripravljena...«

»Tudi meni je zelo žal, da ne bosta mogla z nama, a stvar, ki me kliče domov, je zelo nujna in važna. Sicer upam pa, da se mi bo posrečilo pregovoriti mamo, da se bo pozneje s Fredom za nekaj mesecev preselila k nama.«

»Tega bi bila zelo vesela,« je toplo dejala Magda in zazdelo se ji je, da so se stroge moževe oči za trenutek ustavile na njej dobrohotno in prijazno, česar sicer ni bila vajena. Najbrže se ji je pa to samo zazdelo, kajti hip nato je Stefan s trdim glasom pripomnil:

»Saj ti menda ni do tega, da bi nadaljevala najino čudno poročno potovanje?«

Magda ni odgovorila, čeprav ji je bila na jeziku spravljiva beseda. A jezik ji je odpovedal službo, kakor zmerom, kadar je Stefan ostro govoril z njo in kadar se ni mogla zanesati na svojo osebnost. Molčala je torej, a Terbrügge se je spet zatopil v svoj časopis.

Francoska sobarica je tako hitro in tako spretno polnila in urejevala kovčge, da je Magda lahko celo popoldne ostala v Beaulieuju. Novica o njenem nenadnem odhodu je, bolj kakor je pričakovala, iznenadila vsakega in taščo. Posebno težko je bilo pri srcu Fredu in Magda je morala napeti vse strune ljubeznivosti, ki si

Za
nego
kože!

SOLEA
Milo in krema

jih more izmisлити samo občutljiva ženska narava, da ga je potolažila in umirila.

Ko se je poslavljala od tašče in svaka, ki sta ji tako prirasla k srcu, jima je izvalila trdno obljubo, da bosta polehi prišla k njima in preživela pri njih nekaj mesecev.

Ko je Magda odšla iz sobe, je stopila gospa Terbrüggeva za njo in jo še enkrat toplo objela. Prvič je Magda začutila neposredno vez, ki ju je družila. Gospa Terbrüggeva je privila Magdino glavo tesno k sebi in jo tiho, kakor dih, zašepetala:

»Bodi srečna, hči moja!«

Magdo je spreletelo po vsem telesu. Taščin besede je lahko obračala, kakor je hotela, a niti za hip ni mogla dvomiti o njih pravem pomenu. Gospa Terbrüggeva je opazila, kakšen prepad je nastal med mladima zakoncem, a vse do razstanka je molčala, da razdora ne bi še poglobila. In čudo, Magda je čutila kakor nekakšno tolažbo, ko so se taščin blage, črne oči potopile v njeno dušo.

Gospa Terbrüggeva jo je pod roko odpeljala v svojo sobo. Tam jo je posadila v mehak, globok naslanjač, sama je pa sedla njej nasproti. Nekaj časa je molčala, potlej je pa previdno pričela:

»Oprostite mi, draga hči, ako se bom s svojimi besedami dotaknila nečesa, kar te bo bolelo, a mi starejši ljudje, že visoko nad željami in hrepenenjem, bi radi ponudili roko v pomoč neizkušeni mladini, da bi našla pravo pot v življenje. Stefan je že od rane mladosti vzel življenje resno, zato je takšen, kakršen je — kakor iz kamna izklesan, trd in nepristopen za druge. V sebi pa nosi vso srečo za ženo, ki bi ga razumela in bi znala prodrati skozi železen oklep njegove zunanosti tudi v njegovo notranjost, v njegovo dušo. Če prvi dan sem opazila, da med vama ni vse tako, kakor bi moralo biti. On ne zna prositi, a ti ne znaš dajati. Jaz pa pri vsem tem nisem niti za hip izgubila upanja. Vajini poti se bosta še križali in naposled tudi strnili, kajti v svoji najglobji notranjosti sta si zelo sorodna. Kdaj in kje se bo to zgodilo, je pa, otrok moj, odvisno samo od tebe.«

Magda ni ničesar odgovorila. Tajitev ali ugovarjanje sprito taščinih ostrovidnih, a blagih oči, bi se ji zdelo neumestno, po drugi strani pa brez njene ustnice ni mogla priti beseda priznanja ali pritrdjevanja. Ostalo je njena skrivnost, da je upanje, ki ga je izrekla stara gospa, zelo šibko. Tudi če bi to skrivnost komu zaupala, bi ji ne bilo laže pri srcu; nagnila je glavo nad roko Stefanove matere s ponižnostjo, ki je bila njen ponosni duši nekaj čisto novega.

Nato sta, tesno objeti, odšli v pred-sobo, kjer ju je čakal Stefan. Začuden ju je pogledal, a dejal ni ničesar. Pripustil je k materi. Magda je pa stopila nekoliko vstran, da ne bi motila njunega slovesa. In v tem umiku je spet začutila vlogo, ki jo ji je bila namenila usoda. Ona, ki je vselej bila prva in ki je to prvenstvo jemala kot nekaj samo po sebi umevnega, je stala zdaj zadaj, v senci. Čeprav se je zgodilo to po njeni svobodni volji, ji ni bilo ob tej zavesti pri srcu prav nič laže.

IV

Bila je že dva tedna doma. Z nenavadno zanesljivostjo je vzela v roke vajeti gospodinjstva, v veliki hiši je vladal tak vzoren in prijeten red, da je bil všeč celo Stefanu, ki je sicer prihajal domov samo na kosilo in večerjo.

Zakonec se tudi zdaj nista zbližala, posebno po krivdi Stefana, ki ni opazil ali pa nalašč ni hotel opaziti plavih Magdinih poskusov za spravo.

V Magdi se je izvršila sprememba, ki jo sicer še sama sebi ni hotela priznati, ki bi pa nepristranskega opazovalca na prvi pogled zbadla v oči.

(Dalje prihodnjik.)

Vsi potrebujemo razvedrila,

posebno v današnjih dneh, ko zahtevajo razmere, da smo cele ljudje. Po napornem dnevnem delu vam nudimo prijetno razvedrilo »Družinski tednik«. Če ga še niste čitali in ga tedne poznate, nam pišite, da vam pošljemo popolnoma zastojno številko na ogled! »Družinski tednik« naj postane tudi vaš tednik! Tednik, ki vas bo zabaval, razvedril in spravil v dobro voljo!

ANEKDOTE

INTERVIEW Z MIKADOM

Znani francoski novinar Jules Sauerwein je pred nekaj leti potoval po Japonskem. Po dolgih prizadevanjih se mu je posrečilo, da ga je mikado sprejel v avdienco. Vražjo srečo je imel, kajti interview z mikadom ni kar si bodi. Japonski cesar je francoskega novinarja prijazno sprejel in ga vprašal:

»Ali boste odpotovali na Mandžur-sko?«

»Da,« je odgovoril novinar.

»Potlej vam svetujem: vzemite toplo perilo, kajti tam je zdej mrak.«

Nato je mikado pokimal, to je pomenilo, da je interview končan. Sauerwein je odšel, še preden je pa stopil iz mikadove palače, je pritekel za njim neki visok uradnik in ga ves razburjen opozoril:

»Ne pozabite, gospod, da ne smete o pogovoru z mikadom črniti in ne napisati niti besedice! Vsaka cesarjeva beseda je največja uradna tajnost!«

ODREZAVOST

Neka dama je dejala lordu Chesterfieldu (1694—1773), da so Francozi vljudnejši od Angležev. Lord pa tega nikakor ni hotel prav pritrditi.

»A Angleži vendar to sami prizna-

vajo,« je naposled zmagovito dejala dama.

»Evo vam torej dokaza, da so vljudnejši od Francozov,« je odrezavo odvrnil Chesterfield.

PIKRI PREDSEDNIK

Predvojni predsednik Združenih držav William Howard Taft je bil pri ljudstvu zaradi svoje debelosti in dobrodušnosti zelo priljubljen. Ko je lepega dne imel svoj volilni govor, so ga pričeli nasprotniki motiti z žvižganjem in žaljivimi medklci. Naposled je šel eden izmed njih tako daleč, da je vrgel na govorniški oder veliko zelnato glavo. Predsednik se pa ni dal motiti in je prišebno zaklical:

»Gospoda, eden mojih nasprotnikov je izgubil glavo.«

TO JE PA DRUGA

Ko je bil Harry Liedtke, zdaj slavni filmski igralec, še slabo plačan statista, je aretal lepega dne nekega svojega prijatelja; ta ga je nekam radovedno vprašal, kako mu gre.

»Tako, tako,« je odgovoril Liedtke, »prodajam oblike in čevlje.«

»To je pa dobra kupčija,« je menil prijatelj.

»Narobe, prodajam namreč svojo obliko in svoje čevlje...« je kisló odvrnil Liedtke.

ČE BI BILO TAKO...

Pariški zdravnik profesor Depuytren, znan po svojih pravilnih diagnozah, je slovel tudi po svojem zdravem humorju. Lepega dne ga je neka dama vprašala, ali verjame, da se mrtvi vračajo.

»Še malo ne, draga gospa,« je izjavil slavni zdravnik. »Če bi bilo tako, bi že zdavnaj menjal poklic.«

ZNATI JE TREBA

Ruski car Aleksander I. (1801—1825) se je udeležil obletne slavnosti v neki pariški bolnišnici. Hčerke in žene zaščitnikov so s krožniki v rokah pobirale mile darove za bolnišnico.

K carju je stopilo neko posebno lepo dekle in mu ponudilo krožnik. Aleksander je globoko segel v žep in položil na krožnik nenavadno veliko vsoto, nato se pa nagnil k prosilici in ji laskavo dejal: »Za vaše lepe blesteče oči, madame!«

Lepo dekletce se je globoko priklonilo, nato pa znova ponudilo krožnik. »Kaj,« je začudeno zaklical car, »še želite?«

»Da, sire,« je prišebno odgovorila mlada prosilka. »Štokrat pa za roke...«

Francoski napisal
ARMAND MERCIER

Ljubezenski roman

Osveta indijske boginje

6. nadaljevanje

3. junija.

Zeneva, »Hotel des Bergues«.

Danes imamo za seboj sto osem in devetdeset kilometrov. To je prvič, da smo prepotovali tako dolgo pot. Če primerjam moč našega avtomobila z malenkostjo, ki jo prevozimo na dan, se moram kar nasmehovati. Če bi zgodaj jutro odšli in bi hitreje vozili, bi izlahka prišli v enem dnevu iz Pariza v Zenevo; toda sir William se boji tresenja... in Bog mi je priča, da spriči sedanega stanja, francoskih cest ne po krivem! Vozili smo se torej počasi, previdno, v presledkih. Dan počitka v Dijonu je našega bolnika nekoliko okrepčal. Premišljevali smo, kje bi prenočili; Dôle je bil preblizu. Poligny je bil premajhen kraj, od Gexa je bilo pa le še sedemnajst kilometrov do našega cilja; zato smo sklenili, da bomo od Dijona do Zenevskega jezera potovali brez prestanka.

Dopolodne smo napravili le kratko pot od Dijona do Dôle: komaj uro vožnje. Pri tem krasnem vremenu pravi sprehod. Sir William se je jutraj še zmerom prav slabo počutil, zato je vztrajal pri tem, da se brezpogojno še danes odpeljemo dalje, ker ni vedel, ali mu ne bo vožnja jutri delala še večjih težav.

Čudno je, kako se pacientovo počutje v enem samem dnevu spremeni... Vselej opazim šele zvečer, preden leže spat, blede barvo njegovega obraza, ugasle oči in ta nenavadno hripavi glas! Rana se normalno celi, vsakdanje analize ne kažejo niti sledu sladkorja. Pri tako ugodnih znakih bi moralo biti splošno stanje boljše...

Nemir, ki me je prevzel v prvih jutrnjih urah, je izginil, kakor hitro se je avto premaknil, toda neko nepričakovano odkritje je zbudilo v meni drug, hujši pomislek... Sedeli smo na naših običajnih mestih: bolnik na desni, z iztegnjenim nogom v improvizirani zanki, zraven njega njegova žena in jaz, s hrbtom obrnjen proti vratcem nasproti lady Smart-Millerjeve. Harry Wilkins je bil spredaj, na desni zraven soferja.

Takoj ko se je avto zganil, je Smart-Miller zaspal. Lady Dafna je odprla knjigo in se je zatopila v očitno silno napeto branje. Nisem ju hotel motiti, obrnil sem glavo naprej in gledal čez soferjeve rame na belo cesto med dvema vrstama zelenih dreves. »Caddillac« je mehansko drvel naprej. Lagodno in prožno je svignil na ovinkih, se brez sopihanja vzpel na klancih, v tako enakomerni vožnji, da s sploh nisem opazil valovitosti poti. Kakšna razlika med tem osemlindrskim avtomobilom in med avtomobilski na pet konjskih sil, ki sem jih čistil zadnji mesec v garaži... in kakšna razlika šele v primeri z mojim ropotajočim, puhajočim »Fordom« s Krfa!

Limuzina sira Williama ima vso mogočo opremo. Komplikirana stikalna plošča z vzvodi, kazali, gumbe in lučkami me spominja na napise, ki sem jih videl v velikih tovarnah; manjkala je le še pripomba: »Dotik smrtnonevaren!« Dve avtomatski brisali na steklih — eno za soferja, drugo za njegovega soseda; med njima, sredi ščitnika proti vetru, je pritrjeno pravokotno zrcalo, ki v njem lahko vidiš skozi linco na zadnji steni, ali prihaja za nami po cesti kakšen avto. Zdi se mi, da sofer ne pazi prav posebno na to zrcalo. Kajpak, doselej nas kljub našemu počasnemu tempu ni prehitel niti en avtomobil, zato je pač odveč posebno paziti na cesto za nami. In vendar to zrcalo ni odveč! O tem sem se kmalu imel priložnost prepričati.

Po naključju sem namesto pokrajine pogledal tajnika, ki nam je že od našega odhoda negibno obračal hrbet. Izraz njegovega obraza me je presenetil: smehljaj se je in z zanimanjem gledal predse. Ne s sanjam, v daljo uprtim pogledom zasledil človeka, temveč kakor človek, ki ima oči uprte v določeno točko. Nehote sem tudi jaz tja pogledal in odkril, da mora biti vzrok Harryjevega siločega obraza v zrcalu.

Sklonil sem se nekoliko naprej. Zrcalo je kazalo ozarjen tajnikov obraz, toda ko sem se neopazno še nekoliko sklonil, sem videl tudi ozadje limuzine in lady Smart-Millerjevo, ki je držala knjigo visoko pred obraz, oči je pa upirala v štiriloglo zrcalo. Okrog njenih ust je igral lubeč smehljaj — očitno odgovor na Harryjev namig. Potlej so se njene ust-

nice ljubko našobile kakor v poljub... Oprezno sem se obrnil v notranjščino avtomobila: Smart-Miller je slonel v svojem kotu in spal; zdela se je, da Dafna z zanimanjem bere.

Ali imam privrede?

Ne! Zrcalo ni lagalo... Preko naših glav ste se oba zaljubljenca neprevidno smehljala drug drugemu!

Moja snočnja nedolžna razlaga torej ne drži. Ne bi mi bilo treba v duhu prositi lady Smart-Millerjeve, naj mi oprostijo! Moj prvotni sum je bil žal utemeljen in ljubosumnost je znova začela trpinčiti moje srce in moj razum...

Dôle. Dolga, ozka, kotanjasta cesta. Na zapuščenem trgu hotel in pred njim stoji bradat mož v rjavem suknjiču.

Kosilo.

Jedli smo postrvi, ki so mojim sopotnikom očitno prav dobro tekale. Meni je pa grlo stiskal neraven krč; vsak grizljaj mi je hotel obiti v govtancu. Lady Smart-Millerjeva je mirno jedla. Njeno vedenje se mi je zdelo skrajno zapeto. Harry Wilkins se je pogovarjal s svojim gospodom o Zenevi. Nihče ni opazil, da mi kosilo ne tekne, nihče ni opazil moje zmede.

Tajnik se je takoj po obedu poslovil. V Hotelu des Bergues naj bi najel stanovanje in nas zvečer počakal v Zenevi.

Sir William je v hotelskem salonu sedel na stol, da bi nekoliko počival. Bil sem sam z lady Dafno. Ni se mi hotelo posrečiti, da bi navezal pogovor, nevidno se je med njo in mano vrivala Harryjeva senca... Takrat me je pa neki dogodek rešil iz mučnega položaja.

Vrata so se odprla in vstopil je visokorasel mož. Njegova obleka sicer ni bila nenavadna, imel je pa orehovorjavo kožo in okrog glave indijski turban.

V Dôle vsekako nenavadna prikazen!

Mimo je korakal proti dolnji steni jedilnice in je na zrcalni okvir z risalnimi žeblički pritrdil majhen rumen lepak.

Na lepem, še preden sem imel čas, da bi se začudil, se je lady Smart-Millerjeva dvignila, pustila lipov čaj, ki ga navadno pije v tem kraju in ki so ga tudi nam prinesli po kosilu, nedotaknjen in je naglo odšla iz jedilnice.

Lepak sem si pobleže ogledal. Naznanjal je prihod »Svetovnega cirka« in našteval vse njegove senzacionalne točke, med njimi »fakirja Indranija«.

Po kavi sem poiskal svojega pacienta. Lady Dafna je sedela pri njem.

Mitra bi utegnil slišati domačo govorico, eden njegovih rojakov je v hotelu!

»Ah, fakir!« je menil Smart-Miller... »Fakir iz pariškega predmestja, kakor jih je večina.«

»Ali se kmalu odpeljemo,« mi je lady Dafna segla v besedo.

»Soferja sem že dal poklicati,« je odgovoril njen mož.

Pol ure nato je bil avtomobil na poti proti Poligniju. Mitra je zdaj sedel na tajnikovem mestu: bilo je konec igre v zrcalu!

Pred našimi očmi je Jura začela razvijati svoje temne vrhove, svoje stroge pokrajinske slike, divje kakor veter, ki veje v tej okolici in žvižga med visokimi smrekami, ki mečejo svojo vijoličasto senco na ledena jezera.

Poligny. Raztegnjena vas v bližini krasne Gautinske doline. Med hišami so imeli sem in tja razgled na prijazne jase. Potlej se dolina obrne in cesta se vije proti Gexu, zagledaš ga kmalu, ležečega v vznožju visokih gor.

V Gexu smo dobro uro počivali. Sir William je že čutil napor dolge vožnje.

Ob šestih smo prišli v Zenevo. Tukaj sem prvič oblekel svoj smoking za večerjo v družbi Dafne in Harryja Wilkinsa. Bolnik je tako želel.

»Ne bi rad videl,« je dejal, »da bi jedli z menoj v tej brezupni sobi. Mladi ste, moja družba ni preveč zabavna; rajši spremljajte lady Smart-Millerjevo.«

Mlado ženo sem srečal, ko sem pred večerjo še enkrat pogledal k pacientu. Skupaj sva odšla dol.

Gospodje v črnem in dame v večernih toaletah na stopnicah in hodnikih. Diplomati — prihajali so najbrže iz reformacijske dvorane — dopisniki tujih časopisov, mlada dekleta z roženimi naočniki — v Društvo narodov imajo brčkone bolj ali manj važne službe — lepe ženske, ki jih je zborovanje zvabilo v to evropsko križišče, poslaniki iz

širnega sveta, vsi so hiteli v prvo nadstropje, v restavracijo.

»Ah! Mister Wilkins je že tu!«

Tajnik se je globoko priklonil pred mlado ženo. Danes sem ga prvič spet videl v obleki, ki jo je nosil takrat v »Caméléonu« in nehote je spomin na ono srečanje zbudil v meni bojazen, da bi me utegnila spoznati.

Večerja je sijajno potekala. Če ne bi slutil njune skrivnosti, mi ne bi nikoli prišlo na misel, da sem nezaželen, ali da motim. Bila sta z menoj nad vse ljubezna, skoraj prisrčna. Ko je burgundec ogrel srca, je postal pogovor živahnejši. Harry Wilkins nama je židane volje pripovedoval o svojem prihodu na švicarsko ozemlje in naju je razveselil z oponašanjem neprevdivega narečja, ki je v njem vrla kmetica iz kantona Waadta med potjo ogovorila soferja.

Okrog nas je šumela mešanica glasov ljudi v dvorani, od časa do časa celo glasnejša od orkestra, ki je harmonično spremljal Beluše z mousselinsko omako ali pa Breserske kopune. Smokingi in plesne obleke, plešaste in ostržene glave so se prerivale med majhnimi mizicami, ki so na njih stale rožnate zasenčene svetilke. Mnogojezna množica v vseh barvnih otenkih kbože; to so bili mednarodni gostje iz »Caméléona«, ki sem jih spet srečal v Hotelu des Bergues.

Bilo je med njimi nekaj zelo lepih žen, a priznati moram, nobena se ni mogla primerjati z Dafno. Topel ton njene polti je dal temu gibčnemu, vitkemu telesu videz nezrekljive življenjske sile, preobilice sokov, kakor jo slutiti v gigantskih bambusovih deblih na Ceylonu, ki iz mrzle gozdne sence tako naglo poženo k tropičnemu soncu, da jih malone vidiš rasti.

Imela je obleko iz srebrnega brokata, svetlikajoče se kovinske nitke na temni in vendar osvetljeni sinjini, ki se je čudovito ujemala s temnimi lasmi in globokimi očmi. Bila je kakor simbol zvezdne noči.

Ko smo pili ledeni »vacherin«, rezko švicarsko belo vino, je jazz zamenjal salonski orkester in nekaj parov je že vstalo, da bi zaplesali po dvorani.

Čisto nov občutek sem imel; smel sem gledati, kako so drugi plesali! Prvič po dolgem, dolgem času sem smel poslušati plesno godbo, ne da bi bil primoran povabiti kakšno damo na ples.

Orkester je igral neko priljubljeno melodijo: »I miss my Swiss«.

»Ali plešete, gospod Iljé?«

Pozor! Zdaj velja paziti. Le ne zbuditi kakšnega spomina na pretekli teden!

»Zal preslabo, madame,« sem odgovoril, »da bi se drznil... Toda mister Wilkins je gotovo odlični plesalec fox-trotta...«

»Mika me že,« je odgovoril, »a ne smem. V kolku imam drobec granate. Pri hoji ne opazim, pri plesu bi me pa zelo motilo...«

»Ali dovolite,« sem rekel po nekaj minutah molka, »da odidem; pred počitkom bi rad pogledal k siru Williamu... zdaj je res že zadnji čas...«

Z ustnicami sem se bežno dotaknil Dafninih prstov, se poslovil od Wilkinsa in hitro stekel po stopnicah navzgor, ne da bi se zmenil za vabilo postrežka pri dvigalu.

Ze davno je odbila polnoč. Ves hotel spi. Zunaj, na nabrežju hupajo zakasneli avtomobili v noč. Skozi okno gledam na zrcalno gladino jezera, na obrise predgorja in v meglo zavite vrhove Alp nad njimi. Čudovita slika. Goli kamnitni vrh Kopaonika bi bil videti ob teh veličastnih gorah kakor skromen grič.

Zdaj je odbila ura dve. Za danes naj končam svoj dnevnik.

5. junija.

Naposled sem vendar našel pristo minuto in jasen preudarek, ki ga že od večerj tako zelo pogrešam!

Le zakaj sem sploh odpotoval s temi Angleži!

Rajši bi bil ostal v Parizu, kjer bi si bil na vse zadnje že kako uredil mirno življenje!

Strah me je... strah pred Dafno, strah pred samim seboj, bojim se, da ne bom mogel brzdati viharja v svojem srcu. Čutim, kako se prvotna simpatija neopazno spreminja v silno, brezumno ljubosumnost, ki neprestano raste in ki se je hkrati bojim in veselim...

Smart-Miller se je zdaj odpeljal od potovanja in si je vtepel v glavo, da bo nadaljeval neko važno, še pred svojo boleznijo začeto delo. Od večerajšnjega jutra je s svojim tajnikom zakopan v skladovnico

papirja, v kup fotografij, v navlako časopisov. Wilkins se ne sme niti za korak ganiti iz njegove sobe.

Bil sem prost, lady Smart-Millerjeva sama. Predlagal sem, da si skupaj ogledava Zenevo, kakor sva si že ogledala Dijon.

Čez »most des Bergues« sva prišla na majhen otok, kjer je na najvišji točki stal spomenik Jeana Jacquesa Rousseauja. Lady Dafna je očitno posvečala več pozornosti labodom v vodi, kakor pa kipu »velikega zenevskega meščana«. Na obrežju sva najela voz in se odpeljala skozi mesto, obdano z gorami, čigar bele hise so se zrcalile v gladini vode.

Ko sva prišla iz muzeja, je ura pravkar odbila pet.

»Ali greva nekam na čaj?« sem vprašal svojo spremljevalko.

»Rada!«

Kočijaž nama je priporočil zdraviliško dvorano in zavil proti obrežju Mont-Blanca.

Na terasi so naju sprejeli glasni zvoki poskočnega orkestra. Majhne mize, razvrščene druga poleg druge pod belo platneno streho, so bile skoraj vse zasedene. V bližini terase nad jezerom sva dobila prostor.

Onstran nasadov in nasipa sem zagledal nešteto majhnih motornih čolnov, ki so v sinjo obleko prijaznega jezera risali dolge brazde. V daljavi sta se blesteli dve beli jadri neke barke, kakor peroti velikanskega galeba, sedečega na mirni vodi. Nad alpsko verigo je kazal svojo glavo Mont-Blanc, to pot brez oblaka.

Natakar s čajem in skodelicami me je zmotil pri mojem opazovanju. Lady Smart-Millerjeva se ni prav nič zanimala za pokrajino; ni obrnila oči od parketa, ki so po njem blizu vrat plesali pari; pod mizo so njeni majhni čevlji iz kuščarjeve kože nestrpno tolkli takt.

Zgrabila me je nepremagljiva želja, da bi vitko telo te mlade žene prižel nase, kakor teden dni poprej. Zakaj ne bi svoji spremljevalki napravil veselja, ki je bilo tudi meni v tako prijetnem spominu? Toda, ali nisem večerj za trdno izjavil, da preslabo plešem? Kako bridko sem danes obžaloval to nesrečno besedo!

Pripravljal sem se, da bi postregel lady Dafni.

»Pustite, gospod doktor,« je vzkljnila, »to ni možko delo!«

Dvignila je pokrov ročke, da bi videla, kako močan je čaj.

Tedaj je orkester zaigral novo melodijo. Lady Dafna je za trenutek ostala negibna, podržala je čajni pokrovec v zraku in je prisluškovala prvim raztrganim taktom fox-trotta:

»If you know Susie,« je rekla in tiho pripevala besedilo, udarjajoč s prsti ritem ob mizni rob.

»Susie!« zdaj se mi je posvetilo v glavi: po tej pesmi sva prvič plesala v »Caméléonu«.

Skušnjava je bila prevelika!

»Smem prositi, madame? ta fox-trott je tako poskočen, da bi se hromcu omajal noge!«

Lady Smart-Millerjeva se je nasmešnila:

»Prav rada... v Parizu sem zadnjičkrat plesala (Aj! sem si mislil). Vedite, da sem strastna plesalka!«

Nekaj sekund nato sva drsela po parketu, v tisti čudoviti skladnosti korakov, ki sem jo že nekoč imel priložnost opazovati.

Ze po prvih taktih moja plesalka ni mogla zatajiti svojega začudenja:

»Very nice! What a Strange boy you are... You say you are a very bad dancer and I think you are a fine one, the finest I have ever known indeed...«

Iz presenečenja je govorila angleški!

»Oprostite,« je rekla, ko se je ples končal in sva spet sedela za najino mizo. »To je pa zares veliko presenečenje! Zakaj niste hoteli sredi tanga plesati?«

»Sam ne vem... Družba, okolje! Nisem se popolnoma zanesel nase... Tukaj v ožjem krogu mi je pa ples z vami v največje zadovoljstvo... Ali smem prositi še za ta tango?«

Spet te imam, božanska plesalka! Če bi Elsie Sneiderjeva videla tvojo prožnost in tvojo ljubkost, bi zanesljivo počila od nevoščljivosti! Nehote so nama drugi pari napravili prostor: nekateri so obstali in tango, ki sva ga začela plesati sredi nebržnih ljudi, sva naposled končala v krogu očaranih gledalcev, kakor poklicna plesalka po predstavi. Bil sem nekoliko zmeden, še bolj pa zbezan zaradi osuplih, vprašujočih pogledov, ki me je z njimi med plesom večkrat ošinila lady Smart-Millerjeva.

Spet sva bila pri mizi. Molčala je. Nisem se je upal prositi za nov ples. Zdrobil sem košček prepečenca med prsti in čutil, kako so črne, baržunaste oči počivale na meni.

»Krasno! Vi ste pa res čudak... Rekli ste, da slabo plešete, zdaj se je pa izkazalo, da ste izvrsten plesalec, prav za prav najboljši, kar sem jih kdaj poznala...«

Prvi pogoj
nežne polti

**ELIDA
MILA**

Predosem:

Elida milo 7 cvetlic
Tako blago je in zraven
kozmetično deluje

**ELIDA 7 MILO
CVETLIC**

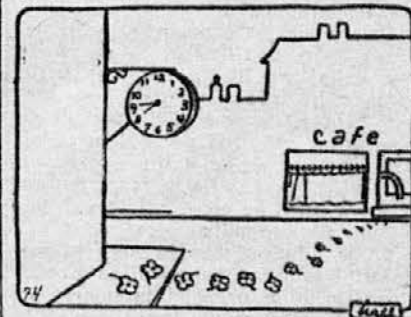
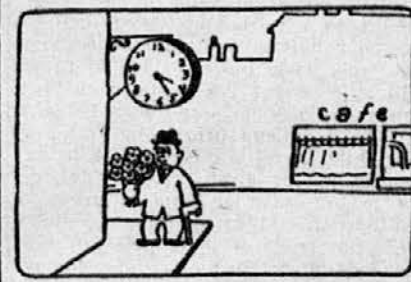
Naposled sem se odločil dvigniti glavo. Ta težki, nenavadni molk je postajal tesnoben. Moj pogled se je srečal s pogledom mlade žene. Gledal sem jo, a tudi ona ni pobesila oči. Nasprotno, opazil sem, da napeto premišlja, da se hoče nečesa spomniti... Česa?... Slutil sem in moja bojazen se je žal uresničila...

»Da! Ze vem,« je na lepem rekla Dafna, ki me je še zmerom predirljivo motrila. »Nekje sem vas že videla: nekoč sem z vami že plesala, prav gotovo! Le kje? Ne morem se spomniti... Ah, že imam! V Parizu, v »Caméléonu« je bilo.«

Zmeden sem pobesil glavo.

»In vendar,« je nadaljevala, »zdravnik ste! Profesor Chauffier sam vas je priporočil mojemu možu. Prevara v teh okoliščinah je izključena. Ne razumem, kaj ste po tem takem delali v »Caméléonu«... kajti, če se ne motim, niste bili tam kot gost...?«

VSAK TEDEN DRUGA

Naj cvetlice govore...

Novela „Družinskega tednika“

Nesrečni ljubimec

Napisala Vivian Reussova

Narava je bila zelo krivična, ko je majhnega, plešastega Frederica Dubois — poleg tega je bil še nagnjen k debelosti — obdarila s srečo mladega, ognjevitiga trubadurja. In še bolj krivična je bila usoda, ki je temu neznanemu mladeniču poslala na življenjsko pot tako domišljavo, ljubko dekletce, kakor je bila Antoinetta Lerouxova. Bilo je torej čisto naravno, da se je ubogi Frederic takoj vnel zanjo in da je njegova po lepoti hrepeneča duša mislila, da je v Antoinetti vendarle našla cilj svojega hrepenenja.

Po mnogih ovirah se je naposled Frederic nekam jecajoče dogovoril z Antoinetto za sestanek. Sam se je čudil svoji sreči. To lepo dekle se je dogovorilo z njim, z grdim, nezanimivim človekom za sestanek v petek ob petih v kavarni Lido. Frederic pa ni pomislil na to, da je — že vrabci so čekali na strehi — zelo bogat in da Antoinetta že leto dni išče priložnosti, da bi se seznanila s kakšnim bogatašem in se poročila z njim.

Vse dni do petka je bil Frederic radostno razburjen. O čem neki naj pa govori z Antoinetto? Ali naj ji pripoveduje dovčipe? Ali naj ji rajši dvori? Morebiti bi bilo pa še najbolje, da bi bil resen in ji pripovedoval o svoji bodočnosti in o svojih načrtih. A vse to premišljevanje je bilo čisto odveč! Od štirih je namreč Frederic že sedel v kavarni Lido, Antoinetta pa ni bilo od nikoder. Sedel je v skrit kotiček, od tam je imel razgled po vsej kavarni in tudi na vrata, ki bi morala skozi nje priti Antoinetta. Kadar so se ta vrata odprla, se je Frederic zdrnil. Ko je bila ura že sedem, je pa že sam sebi nekam razočarano priznaval: »Ne, zdaj je pa že ne bo več!«

Po dolgem notranjem boju se je odločil in je drugo jutro Antoinetto poklical po telefonu. Vprašal jo je, zakaj ni prišla na sestanek. Njen glas je bil nekam oster, da, Antoinetta je bila očito jezna.

»Več ko uro sem vas čakala v Lidu. Vsaj obvestili bi me morali lahko, če ste bili zadržani.«

Frederic je ni prav razumel. »Saj sem od štirih do sedmih čakal v kavarni Lido.«

»V kavarni?« je prezirljivo dejal nežni glasček na drugem koncu žice, »saj sva se vendar zmenila, da se dobiva v danceingu!«

To je torej bilo pojasnilo! Frederic, ki ni znal plesati, se še spomnil ni, da bi se lahko zmenila tudi za ples. Posrečilo se mu je razžaljeno Antoinetto potolažiti: pripravil jo je celo do tega, da mu je obljubila, da bo šla z njim drugi teden v gledališče Du Bois. Zdaj gotovo ne bo prišlo do kakšnega nesporazuma.

Frederica je bilo silno sram, da ni znal plesati. Kako si je sploh upal dvoriti tako lepemu in razvajanemu dekletu! In ta angel se je kljub ponosnemu popoldnevni predgovoru in se še enkrat zmenil z njim za sestanek! Pri vsem tem je pa pozabil, da je »angel« videl v njem samo dobrodušnega tepčka, prav primernega za zakonsko mrežo.

Frederic se je odločil za hujšanje. Prišel je stradal. Proč z debelostjo! Potlej se bo ušil še plesati in nič več se ne bodo njegovi tovariši norčevali iz njega.

Lačen, a srečen je Frederic sedel s svojo oboževano Antoinetto v neki loži. Na odru so igrali lepi, gibčni mladeniči, ki so znali na duhovito vprašanja prav tako duhovito odgovarjati. Ah, ko bi bil mogel človek v življenju doseči takšno popolnost! Lakota je neusmiljeno mučila Frederica. Med prvimi dvema dejanji se mu je še posrečilo zatreti nečloveško zavijanje želodca; med zadnjim dejanjem je pa začel njegov želodec kar na glas kručiti. Frederica se je lotevala omedlečevica. Ne, zdaj ne more več zdržati. Počasi, počasi je vstal in se splazil neopazno v gledališko vežo; upal je, da bo v buffetu dobil kaj dobrega za pod zob. Toda buffet je bil že zaprt. Hitro je stekel čez cesto v majhno restavracijo, kjer je spil šilce konjaka in nekaj malega prigriznil. Potlej je spet hitel nazaj v gledališče. Kdo naj popiše njegov strah, ko je videl, da se je predstava že končala in da o Antoinetti ni bilo ne duha ne sluha več! Gotovo si ni znala pojasniti njegove odsotnosti in je šla sama domov. Kakšna sramota!

Drugi telefonski pogovor je bil porazen: »Ne, ne ljubček, tu se pa že vse neha! Na lepem ste me pustili samo v gledališču, ne da bi se prej vsaj z besedico opravičili. Kar nič se ne izgovarjajte! Nič več nočem slišati o tem! Odpovem se vašim nadaljnjim povablom in prosila bi vas, da me na cesti sploh ne pozdravljate več. Ne otesani ste, gospod!«

To je bilo razločno in nepreklicno. Zalostni tedni so se začeli za Frederica. Težko je prebolel ta udarec in otočni spomini so mu kratili sen.

Drugo poletje je Frederic v nekem kopališču slučajno spet srečal Antoinetto. Lepša je bila ko kdaj poprej, bolj ljubka, krotkejša, ker je obubozala. Zato je bila spet pripravljena sprejemati Fredericovo oboževanje. Spet je pustila, da se je Frederic smukal okrog nje in ji dvoril. Povedala mu je celo, da bo čez tri dni obhajala svoj rojstni dan.

»Toda nič mi ne smete podariti, Frederic, nič ne bom sprejela od vas. Ah, saj se mi sploh ni treba bati, saj boste tako in tako pozabili na moj rojstni dan! Vem, da vam ni prav nič zame, saj tedaj še na sestanek niste prišli.«

Naposled je torej le prišla priložnost, da bo Antoinetti dokazal, kako zelo jo ima rad. Zdaj je prišel čas, da se bosta spet sprijaznila.

Frederic je šel v cvetličarno in je izbral najlepše rdeče vrtnice, kar so jih imeli. Petdeset najlepših mora izbrati, zvezati mu jih bodo morali s pentljo iz tafta in jih položiti v pozlačeno košarico. Pred njim so stregli neki odeveteli, stari devici, ki je izbrala golo, oskubljeno kaktus. Ko je že četrta ure mučila prodajalko, je zahtevala, naj ji pošljejo kaktus na stanovanje. Prodajalka pa njeni želji ni mogla ustreči, češ da je kaktus prepocen in pot predolga. Zdaj se je vmešal v pogovor Frederic, ki je bil že ves bolan od nestrpnosti.

»Tudi jaz bi poslal v isto ulico neko košarico vrtnic,« je dejal, »morebiti bi pa pri tej priložnosti tudi dami dostavili kaktus?«

Tako je bila zadeva urejena. Frederic je naročil zlato košarico vrtnic. Prav za prav to niso bile navadne vrtnice. To je bilo nekakšno pojasnilo, bila je ženitna ponudba!

Takrat, zadovoljen sam s seboj, je hitel Frederic k Antoinetti, da bi ji čestital in da bi jo požele hvaležnost za vrtnice. Služkinja ga pa ni pustila v stanovanje, češ da ga gospodična Antoinetta sploh ne sprejete. Ze tako jo je mučil s svojo neotesanostjo, to pot je pa pokazal višek svojega slabega okusa. Kako si upa poslati mladi dami za rojstni dan takšno iglasto strašilo! Saj to je vendar žalitev!

Frederic je odrevenel od začudenja, ko je spoznal, da je cvetličarka naročila znamenja, je od jeze skoraj jokal. Zdaj ima stara devica ženitno ponudbo, Antoinetta je pa zanj za zmerom izgubljena! Nikoli mu ne bo verjela tega vražjega nesporazuma. Nikoli ji ne bo mogel pojasniti teh zapletenih slučajev! Končano! Vse je končano! Ne, v ljubezni mu sreča res ni bila mila. In potraj je odšel počasi po stopnicah domov. Sam, bogati Frederic Dubois, nesrečni Romeo dvajsetega stoletja...

Premeteni sodnik

(ba) Newyork, oktobra. Zupan mesteca Monticellija v državi Newyork v Združenih državah je bil zelo nejevoljen, da se je sprehajalo vsak dan več dam po njegovem mestu v kratkih hlačkah. Zupan vendar ne more dovoliti, da bi se vse mesto spremenilo v pravo pravcavo kopališče. Kot izkušen mož je pa dobro vedel, da njegova prepoved ne bo nič zalegla. Po dolgem premišljevanju se je naposled odločil in dal nabiti v Monticelliju tale lepak:

»Odslej je dovoljeno damam, kajpak samo tistim, ki so že dovolj v letih, sprehajati se po mestu v kratkih platnenih hlačkah.«

Po treh urah ni bilo videti na ulicah mesteca Monticellija nobene dame v kratkih sportnih hlačkah.

Radio Ljubljana od 20. do 26. X. 1938.

ČETRTEK 20. OKTOBRA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Duet bratov Golobov ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Slovenska slovenca ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut zabave ■ 20.00: Koncert tamburaškega septeta ■ 20.40: Koncert ruske glasbe ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Havajski napevi ■ Konec ob 23. uri.

PETEK 21. OKTOBRA

11.00: Solška ura ■ 12.00: Slovenske narodne ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski orkester ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Zenska ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Francoščina ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pristopi v izven evropske gore ■ 20.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 21.10: Komorni trio ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

Misllila je, da je Nadina nočna srajca bela...

...dokler ni prenočila pri prijateljici, ki pere svoje perilo z Radionom!

SCHICHTOV RADION

ni čistejše beline od Radion beline

Kar ustrašila se je - tako velik je bil razloček! Kako je mogoče perilo tako lepo oprati? Se mora še bolj truditi in mučiti kot se ona?

Prav gotovo ne, - to je pri Radionu tudi nepotrebno: brez drgnjenja in mencanja postane perilo tako čudovito belo. Pri počasnem kuhanju se razvija v Radion raztopini na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo in prizanesljivo odstranijo vso nesnago, če je še tako trdovratna. Popolnoma čisto in popolnoma belo - je samo Radion belo perilo.

SOBOTA 22. OKTOBRA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 17.00: Otroška ura ■ 17.40: Plošče ■ 17.50: Pregled sporreda ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Pogovori s poslušalci ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.50: Beseda k prazniku ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: Jaka Smolaka v konkurzu, vesela zvočna igra ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA 23. OKTOBRA

8.00: Radijski šramel ■ 9.00: Napovedi, poročila ■ 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Plošče ■ 10.30: Koncert ■ 12.00: Plošče ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra ■ 17.00: Kmet. ura ■ 17.30: Koncert narodne glasbe ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Radijski orkester ■ 21.30: Plošče ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Narodne pesmi ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 24. OKTOBRA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Zdravstvena ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Kulturna kronika ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Jubilejni simfonični koncert ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Plošče ■ Konec ob 23. uri.

TOREK 25. OKTOBRA

11.00: Solška ura ■ 12.00: Šramel ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Radijski orkester ■ 18.40: Gradovi na Gorenjskem ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Vesela kronika ■ 20.00: Viljem Ostrovrhar, tragedija v 5 dej. ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

SREDA 26. OKTOBRA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Mladinska ura ■ 18.40: Zasavsko Zagorje nekoč ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos iz ljublj. opernega gledališča ■ Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

2500 DINARJEV potrebujete, da zaslužite mesečno 1000 dinarjev doma. Postranski zaslužek. Pišite: »ANOS« Maribor, Orožnova.

FR. P. ZAJEC

IZPRAVA OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRG 9
Velika izbira vsakovrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, loplometrov, barometrov, barotermometrov, hygrometrov itd. - Raznovrstne ure, zlatinske in srebrne. - Ceniki brezplačno.

Dežne plašče

HUBERTUS, TRENCHCOATI, OBLEKE itd. si nabavite najboljše in najceneje pri

Preskeriu

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Protli

debelosti

uporabljajte neškodljive

SLATINSKE TABLETE

za hujšanje

sestavljene iz prirodnih mineralnih soli in rastlinskih ekstraktov

Proizvaja: Apoteka

Mr. Bahovec,

Ljubljana.

V vseh lekarnah 200 tabl.

din 69.—, 100 tabl. din

39.—, 50 tabl. din 24.—

SLATINSKE TABLETE

Reg. br. 14.213/34

Poravnajte naročnino!

POZOR

GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s

KURIVOM

pri trvdki

RUDOLF VELEPIČ

trgovina s kurivom

LJUBLJANA VII.

Sv. Jerneja cesta 25

TELEFON 27-03

Ravno tam se dobijo popolnoma nove plošče svetovno znane znamke HOMOCORD

CENA DIN 15.—

Samoprodaja:

IVAN LEGAT

SPECIJALIST ZA PISARNIŠKE STROJE

MARIBOR LJUBLJANA

VETRINJSKA 30 PRESERNOVA 44

TEL. 2434

TEL. 2636